

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

**Filozofická fakulta
Katedra asijských studií**

MAGISTERSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Analýza vlastních jmen ve vybrané japonské novele žánru Boys Love a
jejich převod do češtiny**

An Analysis of Proper Names in a Selected Japanese Boys Love Novel and Their Rendition in
the Czech Language

OLOMOUC 2022 Bc. Pavlína Paraiová

Vedoucí práce: doc. Mgr. Ivona Barešová, Ph.D.

"Prohlašuji, že jsem magisterskou diplomovou prací s názvem Analýza vlastních jmen ve vybrané japonské novele žánru Boys Love a jejich převod do češtiny zpracovala sama. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použila k sepsání této práce, byly citovány a jsou uvedeny v seznamu použitých pramenů a literatury."

V Olomouci dne 5. 5. 2022

.....

Bc. Pavlína Paraiová

Anotace

V této práci se zabývám analýzou a překladem vlastních jmen v konkrétním literárním díle *Fukubiki de atatta node isekai ni idžú ši, koi o šimašita - Te o cunaide - [Vyhrál jsem v loterii, a tak jsem se přestěhoval do jiného světa a zamiloval se. Chytni mě za ruku.]*. Vlastní jména zkoumám z pohledu literární onomastiky a také teorie překladu. Zřejmě i proto, že se jedná právě o žánr *Boys Love*, *isekai*, jsou vlastní jména, jež se v knize vyskytují, psána především v katakaně, neboť se jedná o jména cizí, a až na jednu výjimku nemají zdejší postavy příjmení. Právě přepis a překlad jmen psaných v katakaně vnímám jako relativně častý problém, se kterým se překladatelé potýkají, a proto svůj výzkum provádím právě na této knize, kde je počet těchto jmen hojně zastoupen. V knize se objevují nejen vlastní jména lidí, zvířat, měst a událostí, ale i nepravá zoonyma, která nejsou pro fantasy žánr nijak neobvyklá. Cílem práce je na základě zevrubné analýzy charakterizovat vlastní jména vyskytující se v knize a navrhnout jejich možná překladatelská řešení.

Klíčová slova

vlastní jména, teorie překladu, literární onomastika, katakana, Boys Love, isekai, novela, analýza, překlad

Počet stran: 76 (68 NS textu)

Počet znaků včetně mezer: 136 188 (123 117 textu)

Počet použitých pramenů a literatury: 48

Touto cestou si dovoluji poděkovat především docentce Ivoně Barešové za její vedení, cenné připomínky, neuvěřitelnou ochotu, vstřícnost a trpělivost při zpracovávání této magisterské práce. Rovněž bych chtěla poděkovat svému nedocenitelnému příteli Vincentovi, který mi byl pevnou oporou v mých nejtemnějších okamžicích, za jeho podnětné a neotřelé diskuze nad sklenkou prvotřídního vína. Taktéž bych zde chtěla poděkovat i své rodině a blízkým, kteří mě při psaní této magisterské práce podporovali.

Obsah

Ediční poznámka	7
Úvod	8
1 Teorie literární onomastiky	10
1.1 Literární vlastní jméno	10
1.1.1 Klasifikace z hlediska jazykového	11
1.1.2 Klasifikace z hlediska mimojazykového	12
1.2 Faktory ovlivňující pojmenování postav v literatuře	14
1.2.1 Literární druh	14
1.2.2 Žánr.....	15
1.2.3 Kulturní tradice.....	15
1.2.4 Autorská poetika	16
1.2.5. Funkce	16
1.2.6 Formálně jazykový aspekt.....	17
1.2.7 Obsahově sémantický aspekt.....	17
2 Teorie překladu	18
2.1 Překladatelské přístupy a způsoby převodu	18
2.1.1 Překladatelské přístupy	19
2.1.2 Způsoby překladu	20
2.2 Potenciální problémy při překladu	24
2.3 Pravidla transkripce katakany	26
3 Metodologie analýzy	34
3.1 Metodologie z pohledu literární onomastiky.....	34
3.1.1 Excerptce jmen	34
3.1.2 Přístupy ke jménům	35
3.1.3 Funkce.....	37
3.2 Metodologie z pohledu překladu.....	39
4 O díle <i>Fukubiki isekai</i> a autorovi	40
4.1 Dílo	40
4.2 Autor	41
4.3 Žánr BL a <i>isekai</i>	41
5 Zevrubná analýza a překlad	45

5.1 Antroponyma	47
5.1.1 Mužská	48
5.1.2 Ženská	56
5.2 Zoonyma.....	58
5.2.1 ピョン吉 (Pjonkiči)	58
5.2.2 ポチ (Poči).....	59
5.2.3 ブライアン a ブランシュ (Braen a Branš).....	60
5.2.4 ハナコ a ハナヨ (Hanako a Hanajo)	61
5.3 Kosmonyma.....	61
Tabulka	63
Závěr	65
Abstract.....	67
Seznam literatury	68

Ediční poznámka

Pro přepis japonských a jiných cizích slov jsem použila českou transkripci a v textu jsou zapsána kurzívou, s výjimkou jejich výskytu ve zdrojích. Japonská a korejská jména jsou uváděna v pořadí jméno – příjmení a k zápisu jsem použila českou transkripci, s výjimkou jejich uvedení v bibliografických citacích, kde se jejich pořadí řídí citační normou. Pokud není uvedeno jinak, původní cizojazyčné texty, které jsou v magisterské práci citovány, jsou přeloženy autorkou práce.

V textu jsou použity následující grafické prostředky. Fonetický zápis je uveden v hranatých závorkách [] a transkripce japonských slov nebo jmen je uvedena v kulatých závorkách (). Pro zvýraznění, že se jedná o ortografický přepis, používám ostré závorky <>. Kurzívou jsou uváděny taktéž cizojazyčné názvy. Mnou volena překladatelská řešení jsou v tabulkách uváděna tučně.

Odkazy na zdroje jsou uvedeny v závorkách ve formátu autor, rok vydání, strana; v případě internetových zdrojů jsou v závorkách uvedeny ve formátu název novin, nebo název stránky, datum a rok vydání.

Úvod

Cílem této práce je převod japonských literárních vlastních jmen do češtiny na základě jejich zevrubné analýzy. Literární vlastní jména budu zkoumat v konkrétním literárním díle *Fukubiki de atatta node isekai ni idžú ši, koi o šimašita - Te o cunaide* - [Vyhrál jsem v loterii, a tak jsem se přestěhoval do jiného světa a zamiloval se. Chytni mě za ruku.]. Budu je zkoumat jak z pohledu literární onomastiky, pomocí které tato jména charakterizují, tak z pohledu teorie překladu, na základě kterého potom navrhu vlastní překladatelská řešení jednotlivých literárních jmen všech postav. V rámci zkoumání považuji také za důležité představení žánru *Boys Love* a žánru *isekai*, které měly značný vliv na autora a jeho výběr jmen, a shrnutí pravidel pro přepis cizích jmen do katakany, neboť až na pár výjimek jsou všechna ostatní jména fonetickými přepisy jmen z cizích jazyků. Na základě těchto poznatků posléze vypracuji metodologii, kterou se budu řídit při excerpci, analýze a překladu konkrétních jmen.

V první kapitole představím pojem literární vlastní jméno a jeho klasifikace. Dalším důležitým bodem budou faktory ovlivňující výběr jmen, které jsou děleny do několika základních kategorií. V kapitole druhé se poté budu věnovat teorii překladu, kde uvedu základní překladatelské přístupy a způsoby převodu v rámci literárních jmen. Taktéž se v této kapitole budu věnovat potenciálním problémům, které mohou vyvstat při překladu, a to konkrétně u překladu z japonského jazyka do jazyka českého. V poslední podkapitole se budu na závěr věnovat i pravidlům transkripce japonské slabičné abecedy, katakany. Spíše než o pravidla se jedná o zaužívané postupy při převodu, zjištěné na základě pravidelných dotazníků určených japonským rodilým mluvčím. Tuto podkapitolu považuji za nepostradatelnou v rámci této práce, kdy budu pracovat především s fonetickými přepisy cizích vlastních jmen, neboť pro správný překlad je důležité najít na základě jejich etymologického původu zdrojové jméno, kterým se autor s největší pravděpodobností inspiroval. V případě, že zdrojové jméno není z vlastního jména na první pohled zřejmé, budu vycházet z těchto pravidel, na základě kterých se pokusím zdrojové jméno dohledat, nebo transkribovat.

Ve třetí kapitole vypracuji svoji metodologii, kterou hodlám uplatnit při analýze a překladu. Metodologii rozdělím na dvě části a to z pohledu literární onomastiky, v rámci které se budu věnovat excerpci jmen, přístupům ke jménům a funkcím, která literární jména mohou v dílech obsahovat, a v druhé části z pohledu překladu, kde uvedu základní přístupy a způsoby překladu, kterými se při analýze budu řídit. Ve čtvrté kapitole stručně popíšu dílo, které je předmětem analýzy této práce, autora, a žánry díla, které měly do jisté míry vliv na pojmenování postav.

V závěrečné poslední kapitole budu analyzovat všechna literární vlastní jména, která se v knize vyskytují. Společné rysy a všeobecnou charakteristiku uvedu v úvodu kapitoly a poté se budu věnovat jednotlivým jménům samostatně. V rámci každého jména bude provedena analýza na základě poznatků z literární onomastiky, a na základě těchto výsledků potom navrhnou vlastní překladová řešení, pomocí uvedených přístupů a způsobů překladu. V závěru práce všechna překladová řešení shrnu pro lepší přehled do jedné tabulky.

1 Teorie literární onomastiky

Literární onomastika je specializovanější formou literární kritiky, v níž se vědci zabývají podstatou a důležitostí, kterou obsahují jména v divadelních hrách, poezii, fikci či folklóru. Nespádají sem pouze jména postav, ale také věci, míst, symbolů, zvířat apod. (Alvarez-Altman, 1987, str. 1).

V této kapitole se budu zabývat teorií literárního vlastního jména a následně i faktory, které ovlivňují výběr pojmenování postav v literatuře.

1.1 Literární vlastní jméno

Literární vlastní jména „jsou nedílnou součástí struktury konkrétního díla“ a „zasahují do všech jeho složek“ (Hodrová, 2001, cit in Dvořáková, 2014, str. 45). Za literární jména jsou někdy považována vlastní jména vyskytující se v literárních textech, avšak pojem „literární jména“ jak Knappová (1992b), tak i Gutschmidt (1991) striktně vymezují pouze na ta vlastní jména, která jsou inherentně, bezprostředně spjata s literárním textem, a zauímají tak významnou roli. Jinými slovy se jedná o ta vlastní jména, která si autor textu volí sám. Onyma (vlastní jména) vyskytující se v publicistických či odborných textech dle nich nelze nazývat literárními jmény. Důvodem je to, že jsou autentická a nejsou volena autorem (Knappová, 1992b, str. 13). Jména lze dělit do několika základních typů. Jedná se o bionyma, geonyma a chrématonyma (Šrámek, 1999, str. 162–165).

Vlastní jména pro živé, nebo jakoby živé organismy, které jsou fixovány v sociálních, nebo společenských vztazích, vyskytující se v literárních dílech, označujeme jako literární bionyma (Šrámek, 1999, str. 164). Podskupinou těchto literárních bionym jsou antroponyma (označení vlastních jmen jednotlivců nebo skupin lidí), zoonyma (vlastní jména existujících živočichů), nepravá zoonyma (jména pro mytologická, nebo fakticky neexistující zvířata) (Šrámek, 1999, str. 165). Vlastní jména pro onymické objekty¹, které leží v krajině a jsou kartograficky fixovatelné v mapových dílech, se nazývají geonyma, mezi která spadá i podskupina toponyma (jména zeměpisná: světadílů, států, osad, hor, lesů atd.) a kosmonyma (vlastní jména galaxií, planet apod.) (Šrámek, 1999, str. 163–164). A v poslední řadě chrématonyma jsou vlastní jména lidských výrobků nebo výtvorů, institucí apod. (Karlík a kol. 1995, str. 78).

V této práci se zaměřím především na literární antroponyma a zoonyma, která jsou v novele hojně zastoupena, a taktéž jsou mým hlavním zdrojem vlastních literárních jmen určených

¹ Označení pro souhrnný pojem, který se vztahuje jak na objekty reálné a nereálné, tak i na jevy a vztahy (Šrámek, 1999, str. 12–13).

k analýze v této práci. Předmětem mého výzkumu budou také okrajově nepravá zoonyma a kosmonyma, která se v novele vyskytují jen ojediněle.

Je všeobecně známo, že se věci pojmenovávají s jistým záměrem (Gutschmidt, 1991, str. 204). Vlastní jméno je primárně jazykový útvar, který existuje jen v jazyce a prostřednictvím jazyka (Knappová, 1989, str. 8 in Dvořáková, 2014, str. 30). Vlastní jména mají v první řadě funkci identifikační a individualizační, a na rozdíl od apelativ² nemají zobecňující význam. U onym tak nelze mluvit o sémantice z lexikálního hlediska, jinými slovy, funkce není spjatá s funkcí významu (Dvořáková, 2014, str. 30).

Avšak v literatuře se onyma neomezují pouze na funkci identifikační, nebo individualizační, a sémantika apelativ může být využívána a aktualizována. U literárních jmen se také primárně sleduje jejich společenské působení, respektive působení na čtenáře, posluchače apod. (Majtán, 1983, cit in Knappová, 1992b, str. 13).

Literární jména mohou být dělena různě. Například podle Gutschmidta (1991, str. 204) jsou literární vlastní jména odrazem vlastních jmen reálného onymického systému. Na základě toho je tedy možné dělit jména do tří kategorií. Buď se literární vlastní jména shodují s reálným onymickým systémem, nebo jsou vytvořena podle jeho vzoru, anebo se záměrně od nich odklánějí. V této práci se však budu řídit systémem, který uvádí Dvořáková (2014), protože je dle mého názoru podrobnější a poskytne tak lepší všeobecný přehled klasifikace literárních vlastních jmen. Tento systém se do jisté míry shoduje s rozdělením podle Gutschmidta (1991). Vlastní jména tedy lze v první řadě klasifikovat z hlediska jazykového a mimojazykového.

1.1.1 Klasifikace z hlediska jazykového

Z hlediska jazykového Dvořáková (2014) rozděluje literární jména do tří skupin, které označuje jako jména autentická, realistická a autorská.

Autentická (reálná) jména jsou jména skutečných postav, které se v díle objevují. Kromě funkce identifikační je jejich hlavní funkce asociační. Autor počítá se čtenářovou všeobecnou znalostí kulturní encyklopedie, která asociuje literární postavu s postavou reálnou. Mimo funkci asociační také naplňují funkci klasifikující a iluzionistickou. Pomocí těchto funkcí (použití jmen skutečných postav) autor charakterizuje dobu, místo děje a dodává příběhu iluzi autentičnosti (Dvořáková, 2014, str. 32). V japonské literatuře se například jedná o historický román *Musaši od Eidžiho Jošikawy*, kde vystupují skutečné postavy z japonské historie.

² obecné jméno (kůň, strom atd.)

Realistická jména, na rozdíl od jmen autentických, označují fiktivní postavy, které nesou jména z reálné antroponymické soustavy. Plní především funkci iluzionistickou (tamtéž, str. 32).

Autorská jména jsou zcela fiktivní, která si autor vymyslel, a jejich nositelé jsou taktéž fiktivní postavy, nebo „...postavy s reálnými předobrazy, ale se skrytou totožností“ (tamtéž, str. 32). Tato jména mohou plnit jak funkci iluzionistickou, tak funkci anti-iluzionistickou. Záleží na tom, zda autor vytvoří či vybere jména podle vzoru existujících jmen, nebo se záměrně odlišují, čímž dávají najevo svou fiktivnost.

1.1.2 Klasifikace z hlediska mimojazykového

Z hlediska mimojazykového se typy pojmenování liší v závislosti na druhu onymického objektu. V rámci této klasifikace je důležité si ze všeho nejdříve určit, kdo je literární postava, protože pro každou skupinu jsou charakteristická pravidla pojmenování jiná. Dvořáková (2014, str. 33) je dělí do šesti hlavních kategorií, přičemž druhou kategorii „nečlověk“ dále rozděluje na další tři podkategorie. Jsou to:

- a) člověk
- b) „nečlověk“, který ovšem má některé lidské vlastnosti a jako člověk se chová:
 - ba) mimozemšťan
 - bb) umělý člověk (robot, golem apod.)
 - bc) nadpřirozená, pohádková, mytologická bytost
- c) superhrdina
- d) alegorická postava (literární zobrazení abstraktních pojmů, lidských vlastností, událostí apod.)
- e) zvíře, které má lidské vlastnosti (např. v bajce)
- f) personifikovaná věc, která má lidské vlastnosti (např. v pohádce).

Jak jsem již uvedla výše, předmětem mého výzkumu jsou především antroponyma (postavy jsou brány jako lidské bytosti) a zoonyma (v novele se vyskytují jen hospodářská zvířata a domácí mazlíčci), a proto se zde budu detailně zabývat pouze skupinou a) člověk a e) zvíře. Pro detailnější rozbor všech kategorií zde mohu pouze odkázat na práci Ž. Dvořákové (2014, str. 33–45), ze které ve své práci vycházím.

1.1.2.1 Člověk

Podle Dvořákové (2014) nastává nejsložitější situace u postav lidí. V literatuře se jména často skládají ze dvou základních členů, a to rodného jména a příjmení. V závislosti na literárním díle se nám zde tedy objevují tři možné varianty. Postava má buď jak rodné jméno, tak příjmení, nebo má pouze jedno nebo druhé. Někdy mají jména charakter přezdívky. Na kontextu celého díla tak závisí hodnocení jmen na škále jejich neutrálnosti až po expresivitu, kterou vyjadřují. Pokud jsou postavy například všechny osločovány rodným jménem a jedna příjmením, může to být její charakterizující prvek (Dvořáková, 2014, str. 44).

Byť v oblasti pojmenování existují jisté tendence, autor má naprosto volné pole působnosti a není ničím omezován. To může být jeden z důvodů, proč je jménům postav lidí věnována v literární onomastice největší pozornost. Setkáváme se zde s jevy (např. absence jména u postavy), které by byly v reálném světě nepřipustné. Autor si tak může vyhrát s fonetickou či grafickou podobou jmen, s tradičním způsobem tvoření antroponym nebo s jejich sémantickým obsahem (tamtéž, str. 44). Na rozdíl od reálných jmen jsou literární jména funkčně motivována, a proto „...jsou přitom vždy volena s ohledem na funkci, kterou mají v textu plnit...“ a „...spisovatelé nerozdělují svým postavám jména namátkou (K. Hausenblas, 1976, str. 2, cit in Dvořáková, 2014, str. 45).

1.1.2.2 Zvířata

Stejně jako třeba nadpřirozené bytosti, mají i zvířata záměrně odlišný rejstřík jmen. Často se v literatuře setkáme s konvenčními jmény (jmény typickými pro daný druh zvířete – pes Max, kočka Mourek atd.). Na druhou stranu většina ostatních jsou tvořena na základě vlastností či činností zvířete (rychlého koně pojmenujeme Blesk, lenivého psa Veš apod.) a tato jména tak nabírají na mluvčím charakteru, a proto je označujeme jako mluvčí jména³. Ne vždy musí být mluvčí jméno a charakter v souladu (například pes se může jmenovat Kachna). Další skupinu tvoří jména onomatopoická, která jsou utvořena na základě zvuků, jež zvířata vydávají či je charakterizují (Dvořáková, 2014, str. 34). V díle *Fukubiki isekai*⁴ je jedním z takovýchto jmen například jméno *Pjonkiči* – citoslovce „*pjon*“ je ekvivalentní českému „hop“, a protože je pro králíka charakteristické jeho hopkání, bylo mu s největší pravděpodobností vybráno toto jméno.

Pro výběr jmen u zvířat je všeobecně typické jednoslovné pojmenování, avšak to není nezlomným pravidlem (například v pohádkách mohou mít zvířata dvojslovné pojmenování atd.) (tamtéž, str. 35). Dalším charakteristickým znakem je hravost a nápaditost, se kterou autor

³ viz podkapitola 1.2.5 Funkce

⁴ zkrácený pracovní název díla *Fukubiki de atatta node isekai ni idžú ši, koi o šimašita - Te o cunaide -*

jména vybírá. Je důležité nahlížet rozdílně na jména domácích mazlíčků, hospodářských zvířat a na jména zvířat, jež mají lidské vlastnosti, chovají se jako lidé, nebo promlouvají.

1.2 Faktory ovlivňující pojmenování postav v literatuře

Při analýze užití vlastních jmen v literárních textech se soustředí pozornost zejména na způsoby pojmenování, výběr vlastních jmen, jejich slovotvorných typů a konkrétních jmen (případně jejich novotvoření). Je nutné brát do úvahy jejich funkci v rámci textu a objektu, který budou pojmenovávat, jejich vztah k reálně onymickému systému a normě, a jejich apelativní slovní zásobě (Knappová, 1992b, str. 12–13). Literární jméno je fiktivní a musí se buď vybrat z již existujícího seznamu, nebo uměle vytvořit. Fowler (2012) se také zmiňuje o nepsaném pravidle, že pokud postava nemá jméno, není pro příběh důležitá. Alvarez-Antman (1987) zase tvrdí, že postavy beze jména mohou ve čtenáři vyvolávat strach či pocity nejistoty.

Výběr jména může být náročný a zdlouhavý proces, který je ovlivněn řadou faktorů. V některých případech může být jeden z faktorů dominantnější než druhý, avšak ani méně podstatné faktory nemohou být opomenuty. Vzájemně se prolínají a působí jeden na druhý (Šrámek, 1985, str. 514, cit in Dvořáková, 2014, str. 46). Taktéž může během procesu docházet k mnoha změnám, přičemž si může autor vybírat jména z již existujícího seznamu (nebo použije jméno, které již před ním použilo mnoho jiných autorů), což může vést ať už k dobré, či špatné asociaci (Fowler, 2012, str. 4–5). Při výběru vlastních jmen pro jednotlivé literární postavy i místa působí mnoho činitelů, ať už formálně jazykových nebo i obsahově sémantických (Knappová, 1992b, str. 13). Také podle Fowlera (2012, str. 19) výběr konkrétního jména může mít mnoho důvodů. Jedním z určujících faktorů mohou být trendy ve jménech. Trendy se myslí například jejich popularita, a jak často se v dnešní době vyskytují, jestli jsou v módě, jestli jsou považována za obyčejná nebo naopak za neobyčejná, ojedinělá, zřídka užívaná, či jsou považována za tradiční až archaická jména. Dalším faktorem je i asociace ať už s náboženstvím nebo patriotismem, či s královským původem (William, Elizabeth apod.). Nejedná se tedy jenom o to, jestli se nám jména líbí, ale s jakou společenskou vrstvou, nebo aspirací je spojujeme (Fowler, 2012, str. 20).

1.2.1 Literární druh

Prvním z faktorů, který rozhoduje o pojmenování postav, je literární druh díla. V závislosti na literárním druhu jsou pak vlastní jména volena tak, aby byla v souladu se smyslem, stylem a žánrem díla (Knappová, 1992b, str. 13). Proto nelze očekávat, že pojmenovací strategie bude stejná jak u poezie, nebo dramatu, tak u prózy. Dvořáková (2014) ve své práci přiznává, že pro

větší zevšeobecnění pravidel pro výběr jména v daných literárních druzích děl nebyl dosud proveden dostatek výzkumů. Nehledě na to lze však z dosavadních výzkumů říct, že problematika výběru jmen v poezii je složitější než například u prózy, neboť jejich hlavní funkcí je především zvukově zabarvovat verš (Knappová, 1992a, str. 16). U dramatu zase podle Thiese je pojmenování vždy „radikálnější“ a zřejmější (1976, str. 355, cit in Dvořáková, 2014, str. 47). Důvodem je rozdíl ve vnímání čtenáře a diváka. Během divadelního představení, které je dynamické a rychlé, nemá divák čas se soustředit na jméno v textu a bez spěchu si ho přečíst, jako tomu je u čtenářů prózy či poezie. Navíc jsou jména v dramatu určena k promluvě na jevišti, a proto více vyniknou zvukové kvality a intonace jména (tamtéž, str. 47).

1.2.2 Žánr

Další úzce související faktor, který ovlivňuje výběr jmen, je žánr díla. Podle Knappové (1992b, str. 13) má každý žánr své zvyky a tradice, stejně tak jako okruh, ze kterého jména čerpá. Je zřejmé, že strategie pro výběr jmen se budou lišit žánr od žánru. Nemůžeme očekávat, že jména zvolená například v historické próze, detektivce nebo fantasy novele budou vycházet ze stejného okruhu jmen. Už jen na základě žánru si čtenář utvoří představu o díle a vybuduje si jistá očekávání, a proto tak žánr vytváří rámec pro fungování celého textu, včetně výběru jmen (Holý, 1995, str. 51, cit in Dvořáková, 2014, str. 48).

U fantasy žánru se často shledáváme se jmény, která navozují pocit novosti, jedinečnosti, cizosti, nebo v případě díla, které je předmětem analýzy v této práci, troufnu si říct i exotiky. K tomuto tvrzení mě vedl především fakt, že se čtenář nejprve setká s hlavní postavou na „naší planetě“, která má možnost cestovat do „jiných, cizích světů“. Toto rozlišení dvou stran zdůrazňuje i fakt, že hlavní postava má jméno standardně ve znacích (pro japonštinu), avšak jména postav z cizího světa jsou již fonetickým přepisem jmen z jiných jazyků, než je japonština.

1.2.3 Kulturní tradice

V každém kulturním kontextu můžeme najít řadu jmen, která už nesou jakousi charakteristiku, aspiraci, a proto plní funkci asociální (Holý, 1984, str. 461, cit in Dvořáková, 2014, str. 51). Tato jména nemusí být brána pouze z historického kontextu (například jména Amaterasu, Nobunaga aj. mytologické/historické postavy), ale i z novodobého hlediska. Manga a následně i anime je právě jedním z prostředků, které dávají vzniknout takovýmto jménům. Například vlastní jméno „Naruto“ už dnes v Japonsku neodmyslitelně patří do asociace s nindžou apod. Jak jsem již uvedla v úvodu této podkapitoly (1.2), vliv na výběr jmen má samozřejmě také popularita a oblíbenost jednotlivých jmen.

1.2.4 Autorská poetika

Jména jsou důležitou stavební jednotkou textu a nositeli estetického ideálu a textu autora (Lederbuchová, 1995, str. 218–219, cit in Dvořáková, 2014, str. 53). Nedílnou součástí autorské poetiky a intence je právě strategie pojmenování.

1.2.5. Funkce

Bezpochyby jedním z nejdůležitějších faktorů ovlivňující výběr jmen jsou jejich funkce, které jsou vázány jednak ve vztahu k literárnímu dílu, tak ve vztahu k literární postavě. Jelikož se funkcím budu blíže věnovat v pozdější kapitole, uvedu zde jen jejich výčet se stručnou definicí. V rámci této práce budu pracovat s dělením, které vymezuje Knappová (1992a, 1992b).

- a) Funkce nominační – plní především základní funkci plynoucí z pojmenování, a proto je taktéž nazývána jako funkce individualizační, nebo identifikační. Specifikem této funkce je, že ji můžeme nalézt a uplatnit u vlastních jmen ve všech funkčních stylech.
- b) Funkce klasifikující – pomocí vlastních jmen autor zařazuje postavy z nejrůznějších hledisek, např. doby a místa děje, národnosti, sociálního postavení, náboženského vyznání apod.
- c) Funkce charakterizační – do této funkce spadají tzv. „mluvící jména“. Tato jména více či méně charakterizují pojmenovávaný objekt. Mohou zachovávat apelativní sémantiku, nebo je zřejmý jejich původní lexikální význam. Tato charakterizační vlastní jména mohou získat přenesený význam a stát se tak představitelem určitého typu pojmenovaného objektu.
- d) Funkce asociační – vlastní jména odkazují na různá místa a postavy. Vlastní jména mohou být identická se jmény reálného objektu, nebo známá z jiných literárních děl. Čím více asociací tato jména vyvolávají, tím více se stávají stylisticky zatížená.
- e) Funkce estetická – závisí na formální podobě jména, a to především na jeho hláskovém skladu, délce a libozvučnosti. S touto funkcí také úzce souvisí emocionální zabarvení jména a jeho stylistické hodnocení.

1.2.6 Formálně jazykový aspekt

Mezi tyto aspekty, které působí na pojmenování, patří dostupné jazykové, např. slovtvorné prostředky, původ jména, onymický systém konkrétního jazyka, přičemž zde můžeme zařadit sociální aspekt, např. oblíbenost jednotlivých jmen, zařazení jména z hlediska času, místa apod. Patří sem také způsob skloňování, hláskový sklad, délka, libozvučnost, ať už v pozitivním smyslu, nebo naopak právě v tom negativním (Knappová, 1992a). Působit zde může také jeho systémovost a noremnost, obvyklost, módnost nebo naopak neběžnost, novost či starobylost (Knappová, 1992b, str. 13). Těchto slovtvorných aspektů si můžeme všimnout především u jmen autorských neboli jmen vymyšlených.

Každý z uvedených jednotlivých aspektů výše má svá specifika a hraje důležitou roli při výběru jmen pro literární postavy. Zvuková a grafická podoba hraje nesporně velmi významnou roli při výběru či tvoření konkrétních jmen v díle, neboť se odráží v estetickém hodnocení, zda je jméno vnímáno jako libozvučné nebo nelibozvučné (Dvořáková, 2014, str. 58). Estetické hodnocení může také ovlivňovat např. neobvyklost hláskového skladu, kterým se autor snaží vyjádřit cizokrajnost postavy (tamtéž, str. 58). Například v případě analyzované novely autor využívá této neobvyklosti, která se projevuje ve zvukové i grafické podobě u většiny jmen, a to právě za pomoci katakany, která je běžně mimo jiné užívána pro přepis cizích slov (včetně cizích vlastních jmen).

Hlásková skladba jmen taktéž může sdružovat vedlejší postavy do skupin a tím tak vytvářet systémová jména. Postavám, které jsou nějakým způsobem spřízněny, může být přiděleno jméno začínající na stejnou iniciálu (tamtéž, 2014, str. 58). V analyzovaném díle lze za taková jména označit například jména krav Hanako a Hanajo.

1.2.7 Obsahově sémantický aspekt

Mezi aspekty, které můžeme považovat za obsahově sémantické, patří podle Knappové (1992b, str. 13) například dobová, územní, národní, sociální, nebo náboženská vázanost jmen, asociace a konotace, jež jsou vyvolávány, a to včetně mimolingvistických informací, které poskytují. Řadí se zde také funkce, které mohou v díle plnit. Některá jména mohou být z hlediska historie, kultury či literární tradice tzv. „zatížena“. To potom vytváří konotace, na kterých je založena funkce klasifikující a charakterizační (Dvořáková, 2014, str. 59). Vznikají tak stereotypy, kterých může autor záměrně využívat, nebo je naopak vyvracet. V každém případě je zřejmé, že je nutné vždy vycházet z kontextu celého díla, a na základě toho se pokusit o co nejpřesnější interpretaci.

2 Teorie překladu

V rámci této kapitoly se budu věnovat především překladatelským přístupům a problematice překladu. Právě překlad vlastních jmen je jedním z problémů. Otázky překladu literárních jmen by si podle Dvořákové (2014) zasloužily více pozornosti ze strany literárních onomastiků. Jedním z důvodů je i fakt, že při překládání musí překladatel dbát na funkce, kterými je literární jméno zatíženo, a které má v textu plnit. Na základě této analýzy je pak schopen určit vhodný překladatelský postup a dojít tak k adekvátnímu překladatelskému řešení.

Jedním z hlavních faktorů ovlivňujících určení překladatelského postupu je i samotný výchozí a cílový jazyk. Například jedná-li se o překlad mezi slovanskými jazyky, je překladatel schopen zachovat původní význam bez většího zásahu do překladu, avšak pokud by šlo o překlad z asijských jazyků (respektive jazyků s rozlišnou typologií než je čeština) hledání ideálního překladatelského řešení může být značně problematické a překladatel někdy může být nucen do překladu více či méně zasahovat pomocí vysvětlivek v rámci textu, či poznámek pod čarou. V dnešní době už toto není běžná praxe a s poznámkou pod čarou v rámci krásné literatury se lze setkat už jen zřídka, přičemž většinou se jedná o překlady z asijských jazyků (vyskytuje se například v anglickém překladu knih *Grandmaster of Demonic Cultivation*⁵ nebo *Heaven Official's Blessing*⁶, apod.).

Dalšími faktory mohou být i například zvláštnost jazyka originálu, literární žánr a čtenářský okruh, kterému je dílo určeno, známost díla a popisovaného místa (doby děje apod.) (Knappová, 1983). Není radno zapomínat ani na zkušenosti a zvyky překladatele. Jak zmiňuje Dvořáková (2014, str. 134), překladatel se může soustředit na co možná nejpřesnější překlad obsahových a formálních rysů předlohy, nebo může dát přednost funkčnímu a pragmatickému překladu, aby tak dosáhl stejného komunikačního efektu originálu a překladu na čtenáře.

2.1 Překladatelské přístupy a způsoby převodu

V této podkapitole se budu zabývat překladatelskými přístupy, které lze uplatnit v rámci překladu literárních jmen. V dnešní praxi je možné se setkat především se třemi přístupy, jak je vyděluje Knappová (1983). Při překladu nejen literárních jmen, ale i celkového textu má podle Schleiermachers (2021, str. 56–57) překladatel na výběr dvě cesty. Buď přivede čtenáře k autorovi (exotizace), nebo autora ke čtenáři (domestikace). Jelikož oba vydělené přístupy jsou

⁵ MO XIANG TONG XIU. *Grandmaster of Demonic Cultivation 1*. Canada, Seven Seas Entertainment, 2021. Překladatel: Suika, Pengie. ISBN 978-1-64827-919-5

⁶ MO XIANG TONG XIU. *Heaven Official's Blessing 1*. Canada, Seven Seas Entertainment, 2021. Překladatel: Suika, Pengie. ISBN 978-1-64827-917-1

natolik rozlišné, je nutné je striktně vydělit a vybrat si jeden z nich. V případě, že dojde ke smíchání těchto postupů, je možné, že autor a čtenář se nemusí setkat vůbec. Na druhou stranu podle Knappové (1983) je toto smíšení postupů v některých případech možné a nevyhnutelné.

2.1.1 Překladatelské přístupy

V této podkapitole vydělím hlavní dva přístupy podle Venutiho (2004). Jedná se o dnes již dobře známý koncept exotizace a domestikace překladu. Tyto pojmy blíže definoval právě Venuti, který vychází ze Schleiermachera (2021). Obdobné přístupy, které jsou založeny na tomto konceptu, představují také například Nida (1964)⁷, Newmark (1981)⁸, Chesterman (1997)⁹ a další. Tito translátologové, včetně Venutiho, se zabývali spíše překladem textu jako celku a konkrétním problémům při překladu se věnovali jen okrajově. Proto v rámci této práce, která je primárně zaměřena na překlad literárních vlastních jmen, budu jednotlivé přístupy blíže dělit podle Knappové (1983), přičemž ke každému z přístupů uvedu stručnou definici.

2.1.1.1 Zachování jména v původní cizojazyčné podobě (exotizace)

Přístup exotizační se orientuje na původní text a původní kulturu, přičemž překlad vyzdvihuje existenci překladatele, a exotizuje tak cílový text (Venuti, 2004, str. 468–469). V rámci tohoto přístupu, překladatel ponechává původní literární jména v cizojazyčné podobě, avšak musí dbát na příslušné deklinační začlenění do českého kontextu (Knappová, 1983). V případě, že výchozí text užívá jiného systému zápisu (čínské znaky, azbuka), než jazyk cílového textu, je nutná změna grafické podoby (většinou transkripce), danou zpravidla i typografickými možnostmi. Tento přístup je většinou užíván v překladech děl světové neslovanské literatury (tamtéž).

2.1.1.2 Počešťování podoby jmen (domestikace)

Opakem exotizace je, jak jsem již uvedla výše, domestikace. Na rozdíl tedy od přístupu exotizačního, se přístup domestikační orientuje na cílový text a jeho cílovou kulturu, přičemž se „vytrácí“ přítomnost překladatele, a text tak ztrácí svoji původní exotičnost (Venuti, 2004, str. 468–469). V rámci domestikace překladatel volí pravopisně počeštěné podoby jmen, respektive české ekvivalenty jmen (Knappová, 1983). Takto pravopisně počeštěné překlady literárních jmen lze najít v překladech děl slovanské literatury, především tedy z ruštiny. S tímto přístupem se setkáváme především u překladů literatury pro děti a mládež. Překladatel

⁷NIDA, Eugene. Principles of Correspondence. 1964. In: L. Venuti (ed.), *The Translation Studies Reader*. Routledge, 2004, str. 84-93. ISBN 0-203-44662-3

⁸NEWMARK, Peter. *Approaches to Translation*. Oxford, Pergamon Press, 1981.

DOI:10.1017/S0272263100005222

⁹CHESTERMAN, Andrew. *Memes of Translation*. 1997. John Benjamins, 2016. ISBN 9789027258687

se tak snaží čtenářům text co nejvíce přiblížit a zpřístupnit (tamtéž). Také v tomto přístupu může být nutná změna grafické podoby pomocí transkripce.

Naopak pro překlady literatury pro dospělé je tento postup volen jen ojediněle. Lze ho uplatnit například v humoristické literatuře nebo veselohrách. V těchto typech literárních textů vlastní jména často nabývají funkce charakterizační, a stávají se tak jmény mluvícími. Spojením nesourodého jména a příjmení je tak umocněn komický účín, či dokreslení charakteristiky osoby. Hledání českých ekvivalentů platí taktéž například pro přezdívky, jména symbolická a alegorická, žertovné zkomoleniny atd. (Knappová, 1983).

2.1.1.3 Smíšený postup

Jak již napovídá název postupu, jedná se o kombinaci exotizace a domestikace v rámci jednoho literárního díla. Překladatel u některých osob volí původní podoby rodných jmen, u některých volí pravopisné počesťování, nebo jejich české ekvivalenty (Knappová, 1983).

Ať už překladatel volí kterýkoliv přístup, je nutné, aby zvolený přístup byl stylově jednotný, a řádně uplatňován v rámci celého překládaného díla. Na pohled by mělo být patrné, o jaký způsob se jedná a proč byl překladatelem zvolen (tamtéž, 1983).

2.1.2 Způsoby překladu

Dle Levého (1983) je překlad literárních vlastních jmen možný jen tehdy, pokud má hodnotu významovou. Jakmile má postava jméno závislé na národní formě, respektive spadá do reálného rejstříku onym dané národnosti, je možná jen substituce nebo transkripce (Levý, 1983, str. 114). Pro účely této práce zde popíšu pět základních dělení podle Králové (2008, cit in Dvořáková, 2014, str. 138–141).

2.1.2.1 Explicitace

V rámci explicitace u překladu vlastních jmen se jedná o přidání vysvětlující informace. Může se jednat o doplňující informaci, která následuje v závorkách za vlastním jménem (pozn. překladatele), nebo je informace přidána v rámci celé věty. Zatímco někteří překladatelé (Uhrová, Uher, 1992, str. 176, cit in Dvořáková, 2014, str. 140) tento způsob vítají a vidí ho jako východisko z na první pohled bezvýhodné situace, jiní jej chápou jako „rezignaci překladatele“ (Dvořáková, 2014, str. 140). Poznámky pod čarou a vysvětlivky odsuzuje také Levý (1998), podle kterého tyto zásahy překladatele narušují celistvost uměleckého textu a mohou působit nepřirozeně. Poznámky pod čarou nevyhovují ani z praktického důvodu, protože významové jednotky, které jsou součástí díla, jsou tímto vysunuty do edičního aparátu mimo dílo. Jako vhodnější řešení, které podstatně méně naruší originál, Levý navrhuje

vysvětlení vsunout obratně přímo do textu, přičemž toto řešení je v dnešní době standard. S tímto způsobem překladu by se mělo zacházet opatrně, a měl by se využívat jen proto, abychom se vyhnuli nesrozumitelnosti nebo právě poznámce pod čarou (Levý, 1998, str. 125–126).

Stejně tak i Knittlová (2000) tvrdí, že vnitřní vysvětlivka, která mívá formu vysvětlujícího opisu, může být někdy nezbytná, avšak upozorňuje, že by měla být co nejstručnější, a překladatel by se měl vyhnout zbytečnému rozšiřování textu a zatěžování nominálními prvky, které bývají většinou nositeli přidaných informací. Také Knittlová (2000, str. 84) považuje vysvětlující opis za poslední možné východisko z nouze při převodu neznámé situace a zkušenosti.

2.1.2.2. Generalizace

Generalizace je opakem explicitace. Jedná se tedy o zúžení původního významu. V konkrétním případě překladu vlastních jmen se tato jména nahrazují apelativy (Dvořáková, 2014, str. 141). V krajních případech může také docházet k úplnému vypuštění jména, nebo dokonce celé postavy (Nord, 2003, str. 194–195, cit in tamtéž, str. 141).

2.1.2.3 Kalk

Vinay a Darbelnet (2004) vydělují sedm způsobů překladu, které primárně dělí na přímý a nepřímý překlad. Za přímé překlady lze považovat tzv. „výpůjčky“ (později známé pod názvy transkripce a transliterace), kalk a doslovný překlad. Jedná se tedy o formální ekvivalenci (Nida, 1964), kdy se autor snaží co nejvěrněji zachovat formální i obsahovou stránku výchozího textu a soustředí se především na informaci jako takovou.

Kalk je způsob výpůjčky, kdy dojde k vypůjčení výrazu z cizího jazyka, forma výrazu je ponechána a překladatel jednotlivé části doslovně přeloží. Takovýto proces se nazývá kalkování (Karlík a kol. 2002, str. 210). Z takto vytvořených slov je možné, že po nějaké době se stanou součástí lexikálního systému druhého jazyka (Vinay, Darbelnet, 2004, str. 85–86). V rámci překladu literárních jmen tento překlad lze uplatnit například u výrazů pro „řeč“ domácích zvířat, nebo v případě, že výraz (onomatopoický sled zvuků) nabývá hodnoty pojmové a povahy slovní (Levý, 1998, str. 116). Pomocí této metody lze přeložit také některá toponyma například z knihy *Jméno větru* (*The Name of the Wind*) od P. Rothfusse: *Stařina* (*The Eld*), *Velká kamenná cesta* (*The Great Stone Road*) apod.

Kalky můžeme rozlišit na tři další podskupiny (Karlík a kol. 2002, str. 210).

- a) Gramatické – tyto kalky kopírují morfologickou strukturu přejímaného slova. Překládá se tedy každý morfém. Mezi tyto kalky se řadí ještě tzv. „hybridní kalky“, které se

vyznačují tím, že jsou přeloženy jen některé z morfému a alespoň jeden je přejat ve foneticky adaptované podobě z výchozího jazyka.

- b) Sémantické – kalky vznikají tak, že již existující slovo z daného jazyka, které již nese nějaký význam, nabývá významu nového podle cizí předlohy.
- c) Frazologické – kalky, které překladem kopírují strukturu frazému.

Kromě doslovného překladu přímo vlastního jména, jsou také tendence přidávat kalk jako překladatelskou vysvětlující vsuvku za jménem, které v textu zůstalo v původním znění (Dvořáková, 2014, str. 139). Podobným způsobem obdobnou situaci řešil překladatel z angličtiny do japonštiny v knize *Jméno větru*. V úvodu knihy se nachází mapa fiktivního světa, v rámci které jsou popisky ponechány v originále a pod nápisy jsou buď doslovné překlady (kalky), například *The Small Kingdoms* (小王国群), *The Great Stone Road* (石大路), nebo transkripce v katakaně, jako *Ceald* (セアルド) *Modeg* (モデグ) apod.

2.1.2.4 Substituce

Pokud překladatel volí domestikační přístup čili počešťování podoby vlastních jmen, přistupuje na tzv. substituci. Může se jednat o různé varianty téhož jména, anebo náhrady „kulturním ekvivalentem“ (Dvořáková, 2014, str. 139). Substituovat můžeme pouze vlastní jména, která nesou významovou složku, jež má platnost v rámci díla jakožto celku. Jinými slovy se nebudou překládat jména, která sice mají sama o sobě sémantický obsah, ale nejsou součástí významové výstavby díla (Levý, 1998, str. 116–117).

K substituci dochází tehdy, když je významově nebo formálně zvláštní umělecký prvek nositelem obecného významu, a je tak tedy nutno ho sdělit (Levý, 1998, str. 118). Substituce je vítaným řešením při překladu mluvících jmen, u kterých zůstává zachována charakterizační funkce (Dvořáková, 2014, str. 140). Na druhou stranu je překlad vlastních jmen pomocí substituce obtížný u těch, která mají funkci klasifikující (ať už z hlediska sociálního nebo lokálního), nebo těch, která nesou konotace či asociace. Zde se při překladu uplatňuje jako náhrada kulturní ekvivalent (tamtéž, str. 140).

Způsob a rozsah užívání substituce je sporný, ale obejít se bez tohoto překladatelského postupu nikdy úplně nejde. Na druhou stranu Levý (1998, str. 118) upozorňuje, že jeho zneužívání vede k adaptaci a aktualizaci, a proto je nutné, aby překladatel přistupoval k tomuto způsobu překladu obezřetně a s citem. Dodává, že substituce je východisko nejvyšší nouze, a překladatel by ji měl volit jen v případě, že kvůli těsné závislosti uměleckého prvku na cizím jazyku nebo na historických skutečnostech není překlad možný. Při použití substituce dochází ke ztrátě buď hodnoty obecné, nebo zvláštní. Překladatelským ideálem by bylo „dosáhnout srozumitelnosti

významové, a přitom zároveň navodit představu cizího prostředí“ (Levý, 1998, str. 118–119). Dvořáková (2014) ještě klade důraz na to, aby překladatel zachoval původní autorem zamýšlenou funkci literárního propria. Nahrazené literární jméno by tak mělo plnit v přeloženém textu základní funkci, a to funkci nominační. Na druhou stranu kvůli substituci se čtenář vzdálí od výchozího textu a je pro něj těžší se s ním zpětně ztotožnit (Dvořáková, 2014, str. 139–140). Při překladu v rámci slovanských jazyků je relativně dobře možné tento ideál naplnit, avšak u jazyků jiných se to daří pouze výjimečně (Levý, 1998, str. 119). Překladatel by měl dbát na problematiku postavení jmen v onymickém systému daného jazyka, a proto by měl dodržovat stupeň emocionality u hypokoristik, časovou a lokální příznakovost rodných jmen a národní specifika by měla být zachována (např. patronyma¹⁰ v ruštině) (Knappová, 1988, str. 165–166, cit in Dvořáková, 2014, str. 140).

Tento způsob překladu se využívá především v komediích a satirických románech (Levý, 1998, str. 116). Ale své uplatnění také nalezne například v literárních textech určených dětem a mládeži, protože se tak snaží čtenářům text co nejvíce zpřístupnit a přiblížit (Knappová, 1983).

2.1.2.5 Transkripce a transliterace

Dalším způsobem v rámci přímého překladu je tzv. „výpůjčka“, respektive „přepis“, později označována jako transkripce a transliterace. V obou případech se jedná o spíše věrný překlad, který může mít i možné pravopisné přizpůsobení vlastních jmen (Králová, 2008, cit in Dvořáková, 2014, str. 139), např. (jap.) 東京 (tókjó) čes. Tokio.

Přepis užíváme tehdy, když se význam literárního jména ztratí úplně, a tak je možné zachovat jména v cizím znění (Levý, 1998, str. 116). Jakožto překladatelský postup lze uznat pouze přepis a nikoli opis. K vzájemnému překrývání těchto dvou postupů dochází jen tehdy, když se převádí mezi jazyky, které mají společné písmo. Opis nelze uplatnit v případě, že slovo ve výchozím textu je již samo fonetickým přepisem z cizího grafického systému, a proto se na něj musí uplatnit pravidla české transkripce (tamtéž, str. 116–117). Právě zde se překladatel může dostat do bezvýchodné situace, kdy nezná původní podoby jmen. Jedná se zde především o jazyky, které používají jiný grafický systém. Konkrétně v knize *Fukubiki isekai*, která je předmětem analýzy, je toto největší výzvou, co se týče otázky překladu, neboť jak jsem zmínila již výše, autorka užívá k zápisu většiny vlastních jmen japonskou slabičnou abecedu (katakana),

¹⁰ část vlastních osobních jmen, přiřazována k rodnému jménu, která je odvozena z křestního jména otce

ze které není na první pohled zřejmá původní podoba vlastního jména. Při překladu Levý (1998) apeluje na přednější zachycení zvukové hodnoty než mechanického opisu metra.

V případě transliterace se jedná o převod jedné grafické soustavy do jiné (Palková, 1994, str. 44). U tohoto způsobu je primární zachycení původního pravopisu, přičemž výslovnost je sekundární (Barešová, Dytrtová, str. 12).

Transkripce je tedy přepis z jazyků, které neuvžívají hláskového písma a setkáváme se s ním především u vlastních jmen (Karlík a kol. 2002, str. 494). Na rozdíl od transliterace, transkripce je zaměřena na zvuk, respektive výslovnost (Barešová, Dytrtová, str. 12). Primárně se soustředí na zachycení výslovnosti a snaží se zaznamenat skutečný zvuk do grafémů (Krčmová, 1992, str. 19). Každý jazyk má svá transkripční pravidla, kterými se řídí. Takovýchto pravidel může existovat více, a proto je nutné, aby si překladatel určil jeden způsob transkripce, kterého se bude systematicky a uceleně držet v rámci celého textu.

2.2 Potenciální problémy při překladu

Jak jsem již uvedla v předchozí kapitole (2.1), při překladu se tedy setkáváme se třemi přístupy, v rámci kterých volí překladatel mezi pěti způsoby překladu. Každý z přístupů, a tedy i způsobů překladu, má své výhody i nevýhody a překladatel je tak nucen volit co možná nejlepší řešení daného překladu. Záleží také na tom, mezi jakými jazyky překlad probíhá. Například při překladu mezi slovanskými jazyky se překladatel nebude muset potýkat s tolika kulturními a jazykovými rozdíly jako například u překladu z asijských jazyků do jazyků evropských. Konkrétně čeština a japonština jsou jazyky velmi odlišné a vzdálené jak z hlediska typologie, tak i kulturně historického, společenského a geografického hlediska. Mimo kulturní a jazykové rozdíly další překážkou pro překladatele je i samotné písmo, které dané jazyky užívají. Rozdílům se tak nelze vyhnout ani v rámci kolokací, tradic a frazeologii, a proto je přímých, absolutních ekvivalentů poměrně málo a převládají tak protějšky částečné.

Částečné ekvivalenty jsou ovlivněny také například rozdíly zkušenostně pragmatickými. Překladatel přihlíží k odlišným jazykovým i mimojazykovým zkušenostem mluvčích výchozího jazyka a cílového jazyka (Knittlová, 2000, str. 81). Rozdíly významové pragmatické může překladatel tedy řešit buď přidáváním informací čili použitím explikativního řešení tam, kde by měl čtenář cílového textu problém s porozuměním původnímu významu, nebo toto může řešit naopak vypouštěním informací, které by čtenáři mohly přijít redundantní (tamtéž, str. 81). Dle Knittlové (2000) je nejčastějším řešením substituce naší skutečnosti a úzu za výchozí, používání analogií. Právě sem spadá taktéž i nahrazování společenských klišé, fatických výrazů

a frázi, pozdravů, oslovení, titulů apod. analogiemi odpovídajícími našim zvyklostem. Ovšem v zájmu zachování cizího koloritu je nutné tyto substituce omezovat.

Za nejčastější překladatelský oříšek lze považovat i tzv. „nulové ekvivalenty“. Tyto nulové ekvivalenty, také označovány jako bezekvivalentní lexikum, vznikají tehdy, když ekvivalent v cílovém jazyce neexistuje. V takovýchto případech je překladatel většinou nahrazuje převzetím cizího slova (transkripce, transliterace) nebo jeho počestněním (substituce), analogický slovotvorným postupem (kalk), zobecněním (generalizace), perifrastickým vysvětlením (explicitace) apod., čímž se vytváří opět částečný ekvivalent (Knittlová a kol., 2010, str. 113).

Mezi tyto nulové ekvivalenty patří také literární jména. Nejen, že se dají považovat za národní specifikum, ale také mnoho z nich nemá svůj ekvivalent v cílovém jazyce. Takovéto nulové ekvivalenty můžeme řešit následujícími třemi způsoby. Přímým převzetím, formální obměnou a v krajních situacích také případným vypuštěním z textu (Knittlová a kol., 2010, str. 113). Při překladu vlastních jmen, která tedy v cílovém jazyce nemají svůj ekvivalent, často překladatel přistupuje k přímému převzetí, a to za pomoci transkripce nebo transliterace. Často se s převzetím také setkáme i u zeměpisných názvů. Dalším řešením je tedy počestnění neboli adaptace, kalkování, a jak už bylo zmíněno výše, úplné vynechání (tamtéž, str. 114).

Problematická situace pro překladatele také nastává tehdy, když narazí na překlad jmen (konkrétně z japonštiny), která jsou zapisována v jiném grafickém systému než hláskové písmo. Pokud se překladatel rozhodne pro exotizaci, a jméno chce přeložit pomocí transkripce, měl by znát původní význam jména. Jak zmiňoval Levý (1998), není možné transkribovat slovo, které ve výchozím textu je již samo fonetickým přepisem z cizího grafického systému. Pokud je již vlastní jméno fonetickým přepisem a překladatel nezná původní význam, dostává se tak do prekérní situace, kdy se buď pokusí původní význam dohledat, anebo bude vlastní jméno přepsané v katakaně považovat za originál, který převede pomocí transkripce. Spolu s překladem vlastních jmen z japonštiny do češtiny přichází další problém, kterým je skloňování. Jak uvádí Knappová (1983), při zachování jména v cizojazyčné podobě by měla být jména ponechána v původní podobě, ale musí se řídit příslušným deklinačním začleněním do českého kontextu.

Dalším faktorem ovlivňujícím výběr způsobu překladu jména je jeho funkce. Pokud vlastní jméno ve výchozím textu hraje významnou roli (komický efekt, klíčové v detektivním románu apod.), která se odráží v jeho grafické podobě, a je tak hned na první pohled zřejmá pro čtenáře originálu, vyvstává otázka vhodného překladu. Například v korejském komiksu, který je

adaptací stejnojmenné novely, 페이백 [Pcheibäk¹¹] (PAYBACK) od autora Samk (2021, online) se hlavní postava jmenuje Ju Han I, která však kvůli různému sledu událostí dostane přezdívku Päk Wön I. Toto jméno se na první pohled jeví jako reálné vlastní jméno spadající do korejského onymického systému, avšak na druhou stranu je také homonymem, který nese význam 200 wonů. Je to odkaz na situaci, kdy zaplatil jiné postavě za jeho služby pouhých 200 korejských wonů. Jméno tak nabývá charakterizační funkce, která má za účel hlavní postavu provokovat a dráždit. Pro korejsky mluvícího čtenáře je narážka hned rozpoznatelná a nabývá kýženého komického efektu.

Slovní hříčky jsou častým překladatelským problémem, kdy se překladatel musí rozhodnout, zda se pokusí význam zachytit a například vlastní jméno přeloží pomocí substitute či kalku, nebo se význam jména vytratí, vlastní jméno bude brát jako bezvýznamové, a proto ho přeloží pomocí transkripce, případně do textu přidá vysvětlivku, nebo v krajním případě poznámku pod čarou. Další překážkou pro překladatele v rámci překladu z japonštiny do češtiny mohou být i zdvořilostní sufixy, které mimo jiné signalizují, v jakém postavení se postavy vůči sobě nacházejí. Některé sufixy sice lze přeložit například jako „pan“ „paní“, ale některé se dají považovat za hypokoristika a nemají tak přímý ekvivalent v češtině. V těchto případech by se měl jejich význam v překladu promítnout.

2.3 Pravidla transkripce katakany

Jedním z problémů překladu je rozdílný grafický systém jazyků. V této práci se budu věnovat překladu z japonského písma, které k zápisu využívá kombinaci čínských znaků a slabičné abecedy. Ve většině případů, jestliže má jméno pouze funkci identifikační, a ne charakterizační, se překlad japonských jmen řeší pomocí české transkripce. Problém však nastává tehdy, když jsou jména již fonetickým přepisem z jiného jazyka pomocí katakany. V takovýchto případech je důležité najít původní zdrojové jméno a poté ho transkribovat na základě znění z jeho původního jazyka. Pokud takovýto postup není možný, musí se překladatel řídit pravidly pro zápis cizích slov do katakany.

Zápis jmen v katakaně není nijak ojedinělý a běžně se vyskytuje v dnešní japonské krásné literatuře. Především si těchto jmen můžeme všimnout v knihách žánru fantasy, kde bývají hojně zastoupena. Často jsou tam proto, aby vytvářela efekt exotiky a cizosti. Lze se také setkat s případy, kdy i japonská jména, která by bylo možné zapsat pomocí čínských znaků, jsou psána právě v katakaně (Ruicu, 2022, online).

¹¹ česká vědecká transkripce

Jelikož v knize *Fukubiki isekai* jsou vlastní jména původně zapsána pouze v katakaně a neexistuje jejich oficiální přepis do latinky, dohledat jejich původ nemusí být u všech možné. Z tohoto důvodu, pro dohledání původního latinkou psaného vlastního jména, pokud nějaké má, je nutné zde zmínit pravidla pro transkribování cizích slov do katakany. V následující tabulce shrnu možné varianty přepisu jednotlivých vybraných problematických grafémů. Jedná se o přepis cizích slov (především z angličtiny) do japonštiny (BCRI, 2013, JTCA, 2015).

Tabulka č. 1:

anglický grafém	transkripce do katakany	příklad jména
-er, -or, -ar, -y (koncovka)	prodlužovací znaménko „—“	Gilbert ギルバート Victor ヴィクター Hunter ハンター Baily ベイリー
<a>, <a+C+e>, <o> (tyto grafémy musí mít v anglické výslovnosti [ei], nebo [ou])	prodlužovací znaménko „—“	Cale ケーレ Sage セージ Odin オーディン
koncovka -re ¹²	koncovka „ア“	Eleonore エレノア Delestre ドレストア
koncovka -ture, -sure	prodlužovací znaménko „—“	X**
<wi>, <we>, <wo> ¹³	<ウイ / ウィ>, <ウエ / ウェ>, <ウオ / ウォ>	William ウィリアム Weller ウェラー Wolfe ウォルフ

¹² V případě, že této koncovce předchází <tu> nebo <su>, vzniklé <ture> a <sure> transkribujeme pomocí prodlužovacího znaménka <—> (JTCA, 2015, str. 12).

¹³ V případě koncovky -ware je nutno přepisovat vždy jako <ウエア> (JTCA, 2015, str. 13).

<qua>/<qua ¹⁴ >, <qui>, <que>, <kur ¹⁵ >	<クア/クァ>, <クイ/クイ>, <クエ/クェ>, <クオ/クォ>	Qualls オールズ Quyen クエン Quilici クイリチ
<fa>, <fi>, <fe>	<ファ/ファ>, <ファイ/ファイ>, <フェ/フェ>	Farah ファラー Findley ファインドリー Fae フェイ Felix フェリックス
<fo>, <pho>	<フォ> ¹⁶	Fortuna フォルトナ Phocas フォーカス
<va>, <vi>, <v>, <ve>, <vo>	<ヴァ>, <ヴィ>, <ヴ>, <ヴェ>, <ヴォ> ¹⁷	Valeri ヴァレーリ Vincenzo ヴィンチェン ゾ Vladimir ヴラディーミル Verona ヴェローナ Votto ヴォット
<t>, <d>	<ト>, <ド>	Tristan トリスタン Dwayne ドウェイン
<ti>, <di>		Timmy テイミー

¹⁴ ze španělštiny

¹⁵ z němčiny

¹⁶ V některých případech také lze zaspát jako <ホ> (JTCA, 2015, str. 14).

¹⁷ Platí pouze v případě vlastních jmen, u apelativ se lze setkat už jen s přepisem <バ>, <ビ>, <ブ>, <ベ>, <ボ> (JTCA, 2015, str. 15).

	<チ>/<テイ>, <デイ> ¹⁸	Tiberius チベリウス Dimitri デイミトリ
<tu>, <du>	<トウ>, <ドウ>	Khachaturyan ハチャトゥ リアン Carducci カルドウッチ
<ia>	<(イ)ア>	Amelia アメリア Nathalia ナタリア
<re>, <pre>	<リ>/<レ>, <プリ>/<プレ>	Reena リーナ Rei レイ Preti プレーティ Preecha プリーチャー
<ye>/<je>	<イエ>/<エ>/<イエ> ¹⁹	Jena イエナ Yelena エレーナ Yechiel イエチエル
<nie>/<nye>	<ニエ>/<ニエ> ²⁰	Nieto ニエト Ingegneri インジェニ ーリ
<çe> [ch]	<ヘ>/<ヒエ> ²¹	Berchem ベルヒエム

¹⁸ V případě apelativ se používá také pro přepis <di> katakanové <ジ> nebo <ヂ> (JTCA, 2015, str. 17).

¹⁹ S tímto přepisem se lze setkat spíše výjimečně. Jde o snahu zachytit možná co nejbližší výslovnost původního fonému (BCRI, 2013, str. 87).

²⁰ Tento grafém se často vyskytuje ve jménech francouzského původu. V rámci vlastních jmen (bionyma, toponyma) se tak lze setkat i s tímto přepisem (BCRI, 2013, str. 87).

²¹ Stejně jako v případě <ニエ>, tak i zde se s tímto zápisem lze setkat v případě vlastních, především německých, jmen. Oba grafémy mají zachycovat fonémy, které se v katakaně nevyskytují (BCRI, 2013, str. 87).

<tsa>/<za>, <tsi>/<zi>, <tse>/<ze>, <tso>/<zo>	<ツア>, <ツエ>, <ツイ>/<チ>, <ツオ>	Mozart モーツァルト Tsering ツェリン Tiziano ティツィアーノ Gyatso ギャツォ Lorenzo ロレンツォ
a) explozívy geminace konsonantů <p>, <t>, <k>, , <d>, <g>*	<ツ>	Annette アネット Masse マッセ Jack ジャック
b) afrikáty geminace konsonantů <ch>, <ts>, <z>, <j>*	<ツ>	Rich リッチ Fitz フィッツ Ridge リッジ
c) frikativy geminace konsonantů <sh>, <s>*	<ツ>	Ash アッシュ Ras ラッス

(BCRI, 2013, JTCA, 2015)

*V rámci geminace konsonantů působí další faktory, které ovlivňují jejich tvoření, a proto se těmto pravidlům budu více věnovat v následujících odstavcích.

** Symbol X označuje absenci příkladu.

V tabulce č. 1 jsem shrnula některé z problematických přepisů, se kterými se lze v rámci transkripce vlastních jmen setkat. Nejedná se však o oficiální pravidla přepisu, nýbrž o shrnutí výsledků získaných z pravidelných anket, kterých se účastnili rodilí mluvčí japonštiny (BCRI, 2013, JTCA, 2015). Z tabulky je zřejmé, že se tato pravidla dají všeobecně uplatňovat, avšak je nutné mít na paměti, že se může jednat o dost subjektivní preference daných mluvčích, a proto se tak lze setkat s různými variantami přepisu stejného slova, nebo různými výjimkami.

Všeobecně pro zápis cizích slov, která jsou apelativy, se používá jednodušší systém zápisu, jak to můžeme vidět například u grafémů <va>, <vi>, <v>, <ve>, <vo>, kdy se preferuje použití znělých hlásek katakanové řady HA, čili <ヴァ>, <ヴィ>, <ヴ>, <ヴェ>, <ヴォ>. Avšak na druhou stranu v případě přepisu vlastních jmen (včetně toponym) se japonští rodilí mluvčí přiklání k variantě se znělým <u>, tedy <ヴァ>, <ヴィ>, <ヴ>, <ヴェ>, <ヴォ>, ve snaze co možná nejpřesněji zachytit původní výslovnost. Stejně je tomu i u některých dalších grafémů, které jsem v tabulce vypsala.

Značně komplikovanější může být použití geminace konsonantů. Tu jsem v tabulce rozdělila do tří kategorií. Geminace konsonantů probíhá u exploziv, afrikát a frikativ. V zásadě platí pravidla uvedená v tabulce č. 1, avšak je nutné vzít v potaz i další okolnosti, které tvoření geminace ovlivňují, neboť jak u apelativ, tak u vlastních jmen, se lze setkat s případy, kdy geminace neprobíhá, byť by měla.

V první řadě je důležité si ukázat, jaké jsou základní podmínky, za kterých je geminace možná.

Tabulka č. 2:

Vokál (V)	Konsonant (C)	→	Vokál (V)	Geminace (Q)	Konsonant (C)
	explozivy				explozivy
	afrikáty				afrikáty
	frikativy				frikativy

Jak je možné vidět v tabulce č. 2, geminace může probíhat pouze mezi konsonantem a vokálem (za předpokladu, že se jedná o krátkou samohlásku). Příklady geminace jednotlivých konsonantů jsou uvedeny v tabulce č. 1. Existují však výjimky, kdy ke geminaci nedochází.

V případě, že se jedná o dlouhou samohlásku [a:], [i:], [e:], ke geminaci nedochází. Jedná se například o apelativum *cake* (čes. dort), které přepisujeme pomocí prodlužovacího znaménka <—>, čili ケーキ (Ono, 1991, str. 70). Avšak i zde lze najít výjimky (třeba u onomatopoií).

Pro lepší rozpoznání, kdy uplatnit geminaci, se lze také řídit zdvojenými konsonanty jako <pp>, <tt>, nebo <ck>, jak navrhuje Óe (1968, str. 391 in Ono, 1991, str. 72). To však neznamená, že pokaždé, kdy se ve slově budou nacházet tyto grafémy, bude nutně docházet ke geminaci. Naopak existuje mnoho výjimek potvrzujících pravidlo. Pro lepší pochopení, kdy použít geminaci, Ono (1991) poukazuje na částečnou pravidelnost v rámci pravopisu. Následující vysvětlení ukáží na konkrétních příkladech.

- a) hip
CV+C
[hiQpu]
- b) sketch
C+CV+C
[sukeQči]

V příkladu a) se na konci nachází konsonanta, která nemá ekvivalent v japonštině, a proto je přepisována pomocí <pu>, přičemž grafém <u> je nadbývající. Stejně tak v případě b) je nadbývající grafém <u> u první konsonanty, a navíc i nadbývající grafém <i> u konsonanty poslední, a mezi nimi se nachází základ CV. Pokud slovo splňuje tyto podmínky, tak podle Onoa (1991) je možná geminace.

Na druhou stranu v případě, že takovéto nadbývající grafémy následují v řadě za sebou, geminace neprobíhá (viz příklad níže).

- a) task
CV+C+C
[tasuku]
- b) mask
CV+C+C
[masuku]

Takže byť apelativa *task* i *mask*, splňují podmínky uvedené v tabulce č. 2, není možné, aby zde proběhla geminace, protože nadbytečné konsonanty jsou postaveny v těsném závěsu za sebou.

Stejná pravidla se podle Onoa (1991) dají uplatnit i v případech, že se nejedná o nadbytečný grafém, ale o dlouhý vokál, nebo kombinaci CVC. V níže uvedeném příkladu a) je za sebou kombinace vokálu, nadbytečného grafému <u> u konsonanty, konsonant a vokál zakončen grafémem <n> a koncovka -re, která se přepisuje pomocí prodlužujícího znaménka a nabírá tak délky podobně jako u dlouhého vokálu. V příkladě b) je zase kombinace nadbytečného grafému <u> u konsonanty a prodloužení vokálu <o> v těsném spojení, a proto ani tady neprobíhá geminace.

- a) adventure
V+C+CVC+C
[adobenča:]
- b) jigsaw

CV+C+C

[džiguso:]

V této podkapitole jsem chtěla poukázat na problémy sjednocení řádných pravidel, kdy je možné při přepisu cizích slov použít geminaci. Je zřejmé, že byť existují jistá pravidla, tak existuje i mnoho výjimek. Jelikož zkoumání geminace není hlavním cílem této práce, ale slouží pouze jako pomůcka pro dohledání původního významu a tvaru vlastních jmen v knize *Fukubiki isekai*, tak jsem tato pravidla uvedla jen velmi stručně a okrajově. Pro podrobnější popis doporučuji práci Onoa (*/Q/ - Insertion Rule in English Loan Words in Japanese*, 1991), ve které se detailně věnuje všem problémům a faktorům, které ovlivňují geminaci cizích přejatých slov.

3 Metodologie analýzy

Zdrojem mé analýzy je dílo *Fukubiki isekai*, ze kterého excerpuji všechny literární vlastní jména, která se v díle nacházejí. Bude se tedy jednat především o bionyma (antroponyma, zoonyma a nepravá zoonyma) a kosmonyma. V následujících podkapitolách shrnu obecné přístupy ke jménům, jak z hlediska literární onomastiky, tak z hlediska překladu. Tyto přístupy se často prolínají a vzájemně doplňují, a proto je stručně definuji v rámci následujících podkapitol. Při analýze jmen budu postupovat systematicky a v jednotlivých podkapitolách se budu věnovat každému jménu zvlášť. Všechny výsledky následně shrnu pomocí tabulek pro lepší orientaci. Nejprve jména zařadím z hlediska literární onomastiky a následně na základě poznatků budu hledat vhodná překladatelská řešení těchto literárních vlastních jmen.

Tato analýza je omezena pouze na jedno dílo (první svazek ze dvou), a proto není možné důvody výběru jmen srovnávat v rámci dalších děl autora a najít tak případné souvislosti. Taktéž přístup ontogenetický (viz podkapitola níže) není možné v této analýze uplatnit, jelikož autor odmítl nabídku k rozhovoru, kde by mohl objasnit jeho strategie, týkající se výběru jmen pro své postavy v rámci jeho díla. Dalším z omezení je také absence jakýchkoliv dalších překladů díla. Jelikož mám tedy k dispozici pouze originální výchozí text psaný v japonštině, není možné porovnat různé překlady napříč jinými jazyky.

Vzhledem k tomu, že nejsem japonský rodilý mluvčí, nejsem schopna posoudit, jaký vliv a dojem mají jména na cílové čtenáře, nebo jaké asociace v nich jména vyvolávají, a proto jsem tato jména konzultovala s konkrétně čtyřmi japonskými rodilými mluvčími, různých věkových skupin a pohlaví.

3.1 Metodologie z pohledu literární onomastiky

V této části se budu zabývat především metodologií a postupy, které budu uplatňovat při své analýze literárních jmen. Každá metodologie má svá specifika (tj. překladatel se věnuje analýze jmen pouze v jedné knize autora, nebo ve všech jeho dílech) (Dvořáková, 2014, str. 16), a proto bych je v této podkapitole chtěla stručně přiblížit a následně tyto poznatky aplikovat na svou analýzu.

3.1.1 Excerpce jmen

Kromě hlavních a vedlejších postav, které mají alespoň jedno jméno, se v knize vyskytují i postavy beze jména (viz podkapitola 1.2). Dle Dvořákové (2014) se většinou jedná o vedlejší postavy, které jména nemají, „... a absence jejich jmen tedy nebývá pocíťována příznakově.“ Na

druhou stranu v knize *Fukubiki isekai*, která je předmětem zkoumání v této práci, jsou v jedné části právě postavy beze jména důležitou zápletkou v příběhu. Byť se nedají považovat za hlavní postavy, jsou důležitým nástrojem sloužícím k vývoji hlavních postav a dějové linky. V tomto případě dost pravděpodobně hraje roli i to, že se jedná právě o fantasy BL (Boys Love) žánr, kdy běžně vidáme náhodné bezejmenné „záporáky“, kteří slouží pouze jako nástroj ke sblížení dvou hlavních hrdinů²². Proto se zde přikláním k tvrzení Alvarez-Altmanové (1987), že v tomto konkrétním případě absence jmen, nejen že odkazuje na vedlejší postavy, ale má ve čtenáři vyvolat strach a pocit nejistoty.

3.1.2 Přístupy ke jménům

Ve své práci budu odkazovat na přístupy ke jménům dle Dvořákové (2014), která je dělí do následujících kategorií: přístup formálně-statistický, přístup etymologický, přístup komunikační, přístup funkční, přístup konfrontační a přístup ontogenetický.

Jako první přístup jsem zvolila **formálně-statistický**. Tento přístup „se zaměřuje na formu vlastních jmen, zvl. na stránku morfologickou a fonologickou.“ (Dvořáková, 2014, str. 18). Zaměřuje se na lexikální analýzu, zda je pojmenování jednoslovné či víceslovné, zda se jedná pouze o rodné jméno či příjmení. Morfologická analýza se soustřeďuje na užití slovní druhy a na jejich jmenný rod (tamtéž, str. 18).

Další je přístup **etymologický**, který se zabývá původem a významem jednotlivých jmen, která se v knize vyskytují. Některá jména, která se v knize nachází, hrají zvláště významnou roli, neboť existuje jistá souvislost mezi jménem a charakterem či vzhledem postavy. Jedná se tedy o jména mluvící (Dvořáková, 2014, str. 19). Při neznalosti reálií nemusí být na první pohled souvislost jména s postavou hned zřejmá. Autor sice mohl jména vybírat s jistým záměrem, avšak to nezaručuje, že cílová skupina čtenářů²³ tuto souvislost odhalí na první pohled. Také lze polemizovat, zda to vůbec byl původní záměr autora, nebo původ jména sloužil pouze jako nástroj pro autora k utvoření postavy dle jeho představy. Například jméno jednoho ze dvou hlavních hrdinů dost pravděpodobně pochází z indického jména boha Kršny. Nelze tak předpokládat, že autor počítal s tím, že by si toho čtenáři na první pohled všimli. Jméno také může nabýt symbolické funkce, jako je tomu u hlavní postavy japonského původu, která jako jediná má ve jméně čínské znaky. Zde už lze předpokládat, že autor měl v záměru vyobrazení dané postavy pomocí jména. Ať už by se jednalo o vzhled nebo o charakter, japonský čtenář si udělá představu ještě předtím, než se do knihy vůbec začte (více viz kapitola 5).

²² viz kapitola 4.3 Žánr BL a *isekai*

²³ V případě analyzované knihy se zde jedná o mládež, především dívky, japonské národnosti.

Přístup **komunikační** zkoumá společenské a komunikační uplatnění proprií v rámci díla. Dvořáková (2014) tento přístup dělí do tří úrovní: textová, intertextuální a společenská. V rámci textové úrovně se zkoumá, jak se postava představuje, nebo jak je oslovována, což poukazuje na vztah mezi postavami (Dvořáková, 2014, str. 22). V japonském kontextu je tato komunikace velmi důležitá a je tak na první pohled zřejmé, v jakém postavení se postavy vůči sobě nacházejí. V rámci úrovně intertextuální, tato jména plní především funkci asociální (literární odkazy) (tamtéž, str. 22).

V poslední zmíněné úrovni společenské se literární jména stávají zdrojem apelativizace, čili „jména všeobecně známých nositelů výrazných vlastností se stávají vhodným východiskem pro obecné (mnohdy záměrně expresivní) označení těchto vlastností, např. *švejk* či *donkichot*“ (Karlík a kol. 1995, str. 99; srov. též Šmilauer, 1948, str. 1–5, cit in Dvořáková, 2014, str. 22). Podstatou apelativizace je vyčlenění jednoho z komponentů z onymického významu původního vlastního jména, které se váže pouze na jediný objekt. Daný významový komponent je postupně přenášen a rozšiřován, což vede ke vzniku propria s vlastnostmi charakteristickými pro apelativa. Tato apelativizovaná propria se potom plně podřizují, tj. významově i tvaroslovně vlastnostem slov obecných, a jako taková se pak v komunikaci i chovají (Šrámek, 1999, str. 55). Některá literární jména se tak potom „stávají součástí naší všeobecné kulturní encyklopedie a mohou fungovat i jako symboly.“ (Dvořáková, 2014, str. 22). Například Romeo a Julie jsou synonymem nešťastné lásky, Herkules synonymem síly, Sherlock synonymem pro detektiva, nebo chytrost apod. Komunikační přístup často pracuje již s poznatky zjištěnými z předchozí analýzy formální nebo etymologické a začleňuje nové poznatky v širším kontextu. Soustředí se především na způsoby oslovování mezi postavami (Dvořáková, 2014, str. 24).

Právě oslovování je v japonském kontextu klíčové pro pochopení vzájemných vztahů, alespoň na první dojem. V japonském kontextu není běžné, že by se dva jedinci po seznámení oslovovali rodným jménem. Pokud jeden druhého oslovuje rodným jménem, můžeme se domnívat, že je jejich vztah velmi důvěrný.

V rámci přístupu **funkčního** jsou literární jména autorem volena na základě funkce, kterou mají v textu plnit (Dvořáková, 2014, str. 24). Tento přístup také úzce souvisí s formálně-statistickou analýzou a bude v rámci analýzy klíčový, a proto se popisem jednotlivých funkcí budu zabývat v další podkapitole (viz 1.3.3 Funkce).

Přístup **konfrontační** „hledá reálné předobrazy literárních postav a srovnává literární jména s jejich jmény reálnými“ (Dvořáková, 2014, str. 25). Jména známých historických osobností

aktivizují čtenářovu znalost všeobecné kulturní encyklopedie a plní tak tzv. funkci asociační (tamtéž, str. 25), o které jsem se zmínila již v kapitole výše (viz 1.1.1) v rámci klasifikace jmen z hlediska jazykového.

V přístupu **ontogenetickém** je nutné hledat souvislosti pojmenování postav napříč ostatními díly autora, což umožňuje si udělat obrázek o autorské pojmenovovací strategii. Avšak problémem často bývá nedostupnost nebo neexistence autorova rukopisu či poznámek k dílu, a proto nejsou analýzy tohoto typu příliš časté. Z autorových poznámek a náčrtů lze zjistit, zda autor byl dopředu rozhodnut o konkrétních jménech postav, nebo zda je vymýšlel dodatečně, či jejich jména v průběhu psaní měnil (Dvořáková, 2014, str. 27–28).

3.1.3 Funkce

Dalším ze zásadních faktorů pro výběr jmen v literatuře je funkce, kterou má jméno v textu plnit (Dvořáková, 2014, str. 55). Jak sama Dvořáková (2014) zmiňuje, není možné tyto funkce a jejich označení sloučit do jednoho všemi užívaného termínu. Byť se jednotlivé přístupy k funkcím u daných autorů názvy a kategorie funkcí liší, do jisté míry se i v některých bodech shodují. Pro potřeby této práce se zde nebudu zabývat jednotlivými pohledy různých vědců, ale budu vycházet z rozdělení funkcí podle Knappové (1992a), které jsou dle mého pro účely mé práce nejvhodnější.

Základní funkcí vlastního jména je identifikace a individualizace postavy. Funkci **nominační**, taktéž zvanou jako individualizační, či diferenciací, Knappová (1992a) popisuje jako společensky podmíněnou identifikaci. Pro tuto funkci je typické, že je možné přenést jedno a totéž jméno do jiných národnostních, dobových, kulturních aj. podmínek, kde se přizpůsobí morfologickému, fonologickému a pravopisnému systému přejímajícího jazyka.

Tato funkce rozlišuje jednotlivce od skupiny, a následně i umožňuje vzájemné rozlišení jednotlivců. Součástí této funkce je i funkce deiktická, která odkazuje k denotátům, a apelová. Apelové užití onyma poskytuje o jméně tvaroslovné informace, stejně tak i informace o vztahu mluvčího k oslovovanému a jeho subjektivních či emocionálních postojích (Knappová, 1992a). Dvořáková (2014) ještě doplňuje, že je možné sledovat, jak se jmény zachází taktéž vypravěč, nebo jak se sama postava představuje ostatním a jak se prezentuje v komunikaci. Dle jejího názoru je „funkce sebeidentifikační nedílnou součástí identity postavy“ (tamtéž, str. 74). Typickou pro tuto funkci je také vlastnost, že se uplatňuje u vlastních jmen ve všech funkčních stylech, která je pro vlastní jména i v reálném světě primární (Knappová, str. 14–16).

Další funkcí je funkce **klasifikující**. Jedná se o speciální funkci vlastních jmen, která je zařazuje ze sociálního hlediska. Na rozdíl od publicistických žánrů, kde se tato funkce objevuje jen výjimečně, v oblasti umělecké literatury s přehledem dominuje. Autor tak pomocí jmen může postavy zařazovat například z hlediska doby a místa děje, národnosti, sociálního postavení, náboženských vyznání apod. (Knappová, 1992b, str. 14).

Z hlediska časového zařazení děje, což Knappová (1992b) označuje za jakousi chronologickou funkci, odpovídá volba jmen na ose současnost – nesoučasnost jmen²⁴. V rámci této funkce můžeme taktéž sledovat další linii, a to na ose módnost – nemódnost jmen, „resp. přesněji módnost – *oblíbenost* – *řidkost* – ojedinelost jmen“ (Knappová, 1992b, str. 14).

Klasifikující funkce zařazuje literární vlastní jména i z hlediska jazykového a národnostního. Například využití typologie jmen, která mají být znakem příslušnosti k určitému jazyku či národu (tamtéž, str. 14).

Funkce **charakterizační** je bezpochyby důležitou funkcí v literárních textech. V rámci této funkce jsem již výše zmínila tzv. „mluvící jména“, která jsou pro tuto funkci typická. Týká se především fiktivních příjmení a přezdivek, zvláště těch, která zachovávají apelativní sémantiku (tamtéž, str. 15). Mnohá charakterizační onyma se dostávají do pozice, kdy nabývají významu přeneseného, a stávají se tak představiteli určitého typu pojmenovávaného objektu (tamtéž, str. 15). Spadají sem například vymyšlená místní jména jako Kotěhůlky (označení pro zastrčenou malou obec), nebo osobní jména jako je Casanova (označení pro svůdného muže) směřující k apelativizaci. Právě tento druh vlastních jmen je považován za překladatelský problém v případě, že v cílovém jazyce nemají ekvivalent.

Asociační nebo též nazývaná evokační funkce, odkazuje na různá místa a postavy. Může se jednat jak o postavy s identickým jménem reálného objektu, např. jména historických míst, tak i o postavy se jmény, která jsou známá z jiných literárních děl. Obecným pravidlem je, „že čím víc asociací jméno vyvolává, tím je také stylisticky zatíženější“ (Knappová, str. 15). Jména, která jsou spojována s takovými asociacemi, mohou nabýt i jistou ideologickou funkci, a stát se tak symbolem (tamtéž, str. 15).

Poslední, ale neméně důležitou, je funkce **estetická**. Pro dosažení této funkce je kladen důraz na formální podoby jména, a především jeho hláskového skladu, délky, libozvučnosti, navozující tak příjemné či libé dojmy. Tato funkce úzce souvisí s emocionálním zabarvením

²⁴ od jmen současných po jména historická

jména a jeho stylistickým hodnocením. V případě rodných jmen tak můžeme vedle podoby základní či neutrální volit i z celé řady nejrůznějších hypokoristik²⁵(tamtéž, str. 15–16).

Na druhou stranu estetická funkce nabírá v poezii úplně jiných rozměrů, neboť do hry vstupuje závažný požadavek poetického účinku (vyjma jmen reálných míst a postav), který tuto funkci ještě více umocňuje. Volba jmen proto bývá ovlivněna především zvukovými kvalitami jména, jeho hláskovým složením, délkou a samozřejmě potřebami rýmu, rytmu, eufonie a dále i asociacemi a konotativní sémantikou (Knappová, 1992b, str. 16). Z výše uvedených informací je zřejmé, že tato funkce nalezne své uplatnění především v uměleckém stylu.

3.2 Metodologie z pohledu překladu

Na základě funkcí a vlastností jednotlivých literárních vlastních jmen by měl poté překladatel volit vhodný způsob překladu, který by měl ideálně zachytit původní význam jména a dodržet jeho formální náležitosti. Způsoby překladu jsem již uvedla v kapitole výše (viz kapitola 2), a proto zde uvedu jen ty přístupy k překladu a způsoby překladu, kterými se budu řídit v analýze.

V rámci analyzovaného díla budu především přistupovat k překladu pomocí exotizace, čili jména budu zachovávat v původní cizojazyčné podobě. Vyskytnou-li se však případy, kdy by bylo pro překlad vhodné užití domestikace, a tedy jméno nahradit českým ekvivalentem, určitě bude tento způsob převodu zařazen do možných výsledných překladatelských řešení.

Způsoby překladu, které budu volit v rámci analýzy, téměř odpovídají způsobům, které jsem vydělila do šesti skupin v kapitole 2.1.2. Na základě povahy literárního vlastního jména se pak mezi jednotlivými způsoby překladu budu rozhodovat, a pokusím se najít vhodné překladatelské řešení.

²⁵ expresivně zabarvená apelativa

4 O díle *Fukubiki isekai* a autorovi

V této kapitole stručně představím autora a dílo, které bude předmětem analýzy literárních vlastních jmen. V rámci této kapitoly se taktéž budu věnovat žánrům, do kterých je možné analyzované dílo zařadit. Těmito žánry jsou *isekai* a *Boys Love* (BL), které podle mého názoru mají vliv na výběr konkrétních vlastních jmen některých postav. Jak jsem již řešila v rámci kapitoly 1.2.2, žánr je jedním z mnoha faktorů, které do jisté míry ovlivňují výběr, nebo tvorbu vlastních jmen.

4.1 Dílo

Knih, která je předmětem analýzy, nese název *Fukubiki de atatta node isekai ni idžú ši, koi o šimašita - Te o cunaide* - [Vyhrál jsem v loterii, a tak jsem se přestěhoval do jiného světa a zamiloval se. Chytni mě za ruku.], pro který v této práci užívám zkratku *Fukubiki isekai*.

Knih *Fukubiki isekai* byla prvně vydávána ve formě web novely od roku 2016 a následně po dokončení byla v roce 2020 vydána v knižní formě ve dvou svazcích. Knih se těší velké oblibě mezi fanoušky BL žánru, o čemž také svědčí vysoké hodnocení na stránkách různých knihkupectví. Příběh je psán v ich-formě, avšak z pohledu dvou postav. První a podstatně větší část je vyprávěna z pohledu první osoby, kterou je ústřední postava Šinobua, a druhá kratší část z pohledu druhé hlavní postavy, rytíře Kriše.

Příběh je zasazen do moderního Tokia. Ústřední postavou celé knihy je mladý 19letý Šinobu Macumoto, který zrovna úspěšně odmaturoval na střední škole. Šinobu se nachází ve světě, kde cestování mezi různými světy je všeobecně známá skutečnost, a proto není neobvyklé, když shodou okolností vyhrává lístek na cestu do jiného světa. Po smrti svých prarodičů, a ignorování vlastními rodiči, se Šinobu rozhodne, že ho v tomto světě již nic nadržuje, a rozhodne se dobrodružnou cestu do neznámých končin podstoupit.

Úplně sám se tedy odstěhuje do jiného světa, kde postupem času zjistí, že získal nadpřirozené schopnosti, které mu umožňují pěstovat zeleninu a všemožné rostliny několikanásobně rychleji než obyčejným lidem. Na poklidný život na venkově si zvyká velmi rychle a začne si ho užívat.

Bezstarostný život však nemá dlouhého trvání, když se Šinobu dozví o existenci Stromu života, který je klíčový pro tamější obyvatele, a o jeho postupném chátrání, jeho srdce zachvátí smutek. Bez Stromu života totiž není možné, aby se děti v tomto světě mohly narodit, a proto se tamější obyvatelé obávají o svou budoucnost. Dalším nepříjemným zjištěním je náhlé zmizení brány,

kteřou Šinobu do tamního světa přišel, a tak se musí smířit s tím, že už se nikdy nebude schopn vrátit domů.

Naštěstí je Šinobu obklopen novými přáteli, a dokonce se poprvé zamiluje i do zdejšího kapitána rytířské gardy. Jeho život tak nabere nových obrátek, a zatímco se naplňuje šťastnými vzpomínkami a zážitky, přijdou i chvíle, kdy Šinobu musí bojovat o holý život nejen svůj, ale i své rodiny.

Styl psaní a vývoj charakteru protagonisty autor sám komentuje jako „rychlostí procházející se želvy pomalu hledá sám sebe a lásku“ (Hanagara, 2020b, online). Výstižné přirovnání odpovídá pomalu se rozvíjejícímu příběhu i charakterům jednotlivých postav.

Kniha *Fukubiki isekai* je velmi bohatá na cizí jména, která jsou zapsána v katakaně, což je jeden z hlavních důvodů, proč jsem si k analýze vybrala právě toto literární dílo. Konkrétním postavám se budu blíže věnovat v další kapitole analýzy, kde přidám informace pro dokreslení pozadí jednotlivých postav, které mohou, nebo nemusí mít vliv na autorův výběr jmen.

V rozhovoru se autor zmiňuje, že ze začátku neměl jasnou představu o tom, kdo bude objektem zájmu pro hlavní postavu, tedy Šinobua, z čehož lze usoudit, že autor měl postavy vymyšlené ještě dřív než směr, kterým příběh povede. Na jeho rozhodnutí tak závisel i směr, kterým se příběh bude dále ubírat.

4.2 Autor

O autorovi této knihy není veřejně dostupných informací mnoho, a to včetně jména a příjmení. Vystupuje pod pseudonymem Hanagara a psaní novel je pro něj spíše koníčkem. Jelikož je známý pouze autorův pseudonym, nelze určit pohlaví autora, a proto k němu v této práci odkazuji neutrálním tvarem čili autor. Je však pravdou, že se o psaní novel žánru BL zajímal již od mládí. V dospělosti objevil stránku, kde pravidelně různí autoři přidávají své práce, a znovu se v něm probudil zájem o tento žánr, a rozhodl se také zkusit sepsat vlastní příběh. Kladná odezva přišla téměř okamžitě a pět měsíců po dokončení byl kontaktován nakladatelstvím Libre se žádostí o vydání jeho novely (Hanagara, 2020b, online). Vzhledem k tomu, že se nejedná o nijak známého autora pod tímto pseudonymem, kniha je stále dostupná pouze v originálním jazyce, tedy japonštině.

4.3 Žánr BL a *isekai*

Jak jsem již uvedla výše, toto dílo je možné zařadit do *Boys Love* (BL) žánru a tzv. *isekai* žánru. V dnešní době jsou oba žánry velmi populární a oblíbené. Dnešním trendem je právě také

spojení těchto žánrů, což dokazuje i velké množství web novel, *light novel* a mang, které postupně zaplavují trh.

BL je podžánr žánru *jaoi*, který zaštiťuje vše, kde je vyobrazen romantický vztah mezi muži. Za BL žánr lze považovat díla, která znázorňují romantické a sexuální vztahy mezi pohlednými, stylovými mužskými postavami. Kromě mangy se s tímto žánrem setkáme i ve formě web novel, a posléze i *light novel*. McLelland a Welker (2015, str. 3) uvádí, že *light novel* bývají vnímány jako přízemní, vysoce postradatelná próza. V první řadě BL označuje komerční publikace převážně vytvářené za účelem zábavy (Suzuki, 2015, str. 106).

Navzdory tomu je BL žánr svázán mnoha pravidly, kterými se autoři při psaní novel v tomto žánru musí většinou bezpodmínečně řídit. Jedním ze zásadních pravidel je nutnost šťastného konce (Suzuki, 2015, str. 107). V porovnání s podžánrem JUNE, který vychází ze stejnojmenného časopisu vydávaného v pozdních 70. letech až do poloviny 90. let 20. století, to byl posun od běžného tragického konce, ať už jedné nebo obou hlavních postav. JUNE je také považován za předchůdce žánru BL (Suzuki, 2015, str. 104). Kromě šťastného konce dílo musí obsahovat dynamiku *seme* a *uke*²⁶ (tamtéž, str. 107). Tento konstrukt se objevil již v původním žánru *jaoi*, a byl následně přejet i do BL. Na rozdíl od *jaoi* však hlavní pár v díle musí být monogamický. S tím souvisí i tabu, kdy dojde ke znásilnění *ukeho* někým jiným než druhým protagonistou, tedy *semem* (tamtéž, str. 107–108). Krize, kdy hrozí, že by *uke* měl být znásilněný, musí tedy být zažehnána protagonistou v roli *semeho*, což bývá v díle zlatým hřebem, kdy má šanci *seme* ukázat svou okouzující, silnou, a především mužnou stránku (tamtéž, str. 109). Na druhou stranu znásilnění jako takové tabu není v případě, že ten který znásilní *ukeho*, je sám *seme*. V tomto žánru se poměrně často lze setkat s případy, že *seme ukeho* znásilní, díky čemuž si posléze vybudují vztah. Z výzkumu, který provedla Suzuki (2015) také vyplývá, že byť byly jisté tendence a pokusy o oproštění se od těchto striktních pravidel, nebyly příliš vítané, jak z hlediska editorů, tak z hlediska čtenářů.

Postavy v BL novelách se většinou nepovažují za homosexuály, a proto není vhodné se domnívat, že je tento žánr určený pro čtenáře ztotožňující se s LGBTQ komunitou. To, že něco cítí ke stejnému pohlaví, je zde často chápáno jako výjimečné a týká se to jenom onoho objektu zájmu, tzn. že ho jiní muži nepřitahují. BL je vnímáno jako žánr tvořený ženami pro ženy (McLelland, Welker, 2015, str. 3). Z tohoto důvodu se domnívám, že autor *Fukubiki isekai*, by mohl být žena, avšak tyto domněnky nejsou nikde oficiálně potvrzeny.

²⁶ *Seme* je označení pro postavu, která zastává mužskou roli ve vztahu, a *uke* je označení pro roli ženskou.

Jak může být zřejmé již ze samotného názvu knihy, druhý z žánrů, který úzce souvisí s touto analýzou, je *isekai*. *Isekai*, neboli také „jiný svět“, je dalším z žánrů, které jsou v dnešní době stále populárnější. Druh fantasy žánru nabízí čtenáři jistý „únik od reality“ a možná to je důvodem, proč se těší takovéto oblibě. Tento žánr se začal objevovat již v 80. a 90. letech 20. století, kdy hospodářská krize a splasknutí ekonomické bubliny odstartovaly boom pro videohry, mangu a anime. Vedla k tomu potřeba úniku od tehdejší reality a představa, že i obyčejný člověk se může stát hrdinou. Větší rozmach a popularitu získal žánr *isekai* až v roce 2002 s příchodem díla *Sword Art Online* od autora Reki Kawahary (Kyle, online).

Jak jsem již uvedla, *isekai* je tedy jistý druh fantasy. Konkrétně zaštiťuje tzv. „*portal fantasies*“. Jedná se o fenomén, kdy většinou obyčejní a průměrní jedinci se nějakým způsobem ocitnou v zemi mýtů a fantasy s určitým heroickým posláním. V rámci tohoto žánru se protagonista dostane do jiného světa většinou pomocí jakéhosi portálu nebo brány. Žánr *isekai* se dále, kromě *portal fantasies*, dělí ještě na další dvě podkategorie. Jedná se o LitRPG *isekai* a reinkarnační *isekai*²⁷ (Kyle, online).

Fukubiki isekai spadá do první kategorie. Tato kategorie je v dnešní době jednou z nejrozšířenějších, a lze si jí všimnout také v západní literatuře. Například se jedná o dílo Alenka v říši divů, nebo Čaroděj ze země Oz. Z japonské literatury do této kategorie lze zařadit také například příběh Urašima Taró (Kyle, online).

Tyto dva žánry, tedy BL a *isekai*, spojuje hned několik faktorů. Prvním z nich jsou mediální platformy, kde jsou tato díla vydávána. Jak BL, tak *isekai* často není publikováno běžnou cestou, která je tedy odevzdat svůj manuskript nakladatelství a čekat na případné vydání. U těchto žánrů se lze setkat s fenoménem, že díla těchto žánrů jsou prvně vydávána formou web novely. Stránek podporující tvůrčí schopnosti mladých a začínajících autorů je mnoho, a spíše je možné, že na základě těchto stránek si nakladatelství všimne autora, kontaktuje ho a následně dílo vydá v knižní podobě.

Druhým z faktorů je specifický výběr literárních vlastních jmen pro jednotlivé postavy. Zatímco v BL lze běžně vidět i jména patřící do reálného onymického systému japonského jazyka, tak v žánru *isekai* se spíše lze setkat se jmény cizího původu, která jsou zapisována v katakaně. Pro BL je na druhou stranu ovlivňujícím faktorem pro výběr jmen právě ona

²⁷ LitRPG *isekai* je označením pro přenesení protagonisty do videohry, a reinkarnační *isekai* je označením pro přenesení duše protagonisty do jiného světa a již existující postavy (ať už fiktivního, nebo reálného světa, například do jiného historického období), přičemž tento žánr je populární například v novodobých čínských BL novelách.

dynamika rolí *seme* a *uke*, kdy se lze u postavy v roli *ukeho* často setkat se jmény genderově neutrálními, a v některých případech i se jmény ženskými.

Fukubiki isekai je tedy dílo, které zahrnuje oba žánry, neboť splňuje nejen striktní podmínky pro BL, ale zároveň odpovídá i definicím žánru *isekai*. Jelikož oba tyto žánry mají dost velký vliv na výběr literárních vlastních jmen, dá se předpokládat, že v těchto žánrech budou tato jména plnit nějaké konkrétní funkce.

5 Zevrubná analýza a překlad

Jak jsem již uvedla v metodologii (viz kapitola 3), pomocí přístupů uplatnitelných na analýzu knihy *Fukubiki isekai* klasifikuji literární vlastní jména nejprve z hlediska literární onomastiky v rámci celku. Poté se v následujících podkapitolách budu věnovat těmto literárním jménům jednotlivě, a zároveň uvedu i jejich navrhovaná překladatelská řešení.

Z hlediska formálně-statistické analýzy v knize *Fukubiki isekai* převažují jednoslovná pojmenování téměř ve všech případech, až na jedinou výjimku, kterou je jméno hlavního hrdiny. Z jednoslovných pojmenování bylo ze vzorku excerpováno 13 antroponym (z toho deset rodných jmen mužských postav a tři rodná jména ženských postav). Postavy pocházející z jiného světa, než je hlavní postava, měly ve všech případech zmíněné pouze rodné jméno. Není jisté, zda příjmení vůbec nemají, nebo ho autor záměrně nezmiňuje. Výjimku tak tvoří jméno hlavního hrdiny, který je dle všeho japonské národnosti, a proto je v knize uvedeno jak jeho rodné jméno, tak i příjmení.

Tabulka č. 3:

ANTROPONYMA	maskulina	feminina
rodné jméno	10	3
rodné jméno + příjmení	1	0
celkem	11	3

V případě pravých zoonym se vyskytují v knize pouze jednoslovná pojmenování, z toho bylo pro pojmenování použito literární vlastní jméno u šesti postav (tři v rodě mužském a tři v rodě ženském). Z toho se v jednom případě jedná o nepravé zoonym, které v našem reálném světě neexistuje. Všechna zoonyma odkazují k hospodářským zvířatům a nejedná se tedy o nadpřirozené či magické bytosti. Kosmonymum je v díle pouze jedno.

Tabulka č. 4:

ZOONYMA	maskulina	feminina
vlastní jméno	3	3

Jako druhý přístup ke jménům jsem volila přístup etymologický, který bude pro účely této práce klíčový v další části, kde se budu věnovat překladovým řešením. Jelikož jsou tato jména zjevně

cizího původu (nejaponská), jsou psána v katakaně. Někdy bývá k dispozici původní přepis do latinky (například v manze nebo anime), nebo již existuje přeložená anglická verze, kterou by bylo možné se inspirovat, to ale pro dílo zkoumané v této práci neplatí, a proto je nutné se pokusit najít etymologický původ slov, a na základě zjištění uvažovat o překladových řešeních. V rámci tohoto přístupu jsem se snažila si nejprve přiblížit prostředí cizího světa, ve kterém se příběh převážně odehrává. Soudě dle podnebí, životních podmínek nebo taky snědší pokožky obyvatel, jak je v knize hlavní postavou popisováno, se lze domnívat, že se jedná spíše o jižnější, teplé krajiny. Z tohoto zjištění jsem se snažila vycházet při hledání původních podob jmen. Avšak dle mého zjištění se cizí vlastní jména v případě antroponym etymologicky spíše neshodují. Nejčastěji se u jmen objevoval německý původ jmen, nebo jména, která jsou dnes součástí reálného německého onymického systému. Druhým nejčastějším původem byla francouzština, respektive vlastní jména spadající do reálného onymického systému francouzštiny. Jak v případě německých jmen, tak jmen francouzských, většina z nich pochází původem z latiny. Další vlastní jména, která byla jiného původu, vykazovaly známky buď hebrejského, tureckého nebo v případě jedné z hlavních a jedné z vedlejších postav, indického původu jména. V případě zoonym jsou jména převážně japonského původu (až na jednu výjimku, jsou tyto jména zapsána v katakaně) a výjimku tvoří pouze dvě jména spadající do reálného onymického systému francouzštiny.

Tento přístup však nelze uplatnit na všechna jména, která se v knize vyskytují. Není možné zjistit, zda autor opravdu pracoval se všemi jmény stejnou měrou, nebo si dával více záležet na hlavních, respektive klíčových postavách. Stejně tak není možné zjistit, zda se opravdu jedná o dané etymologické původy jmen, které autor při výběru jmen zamýšlel, a tak se spíše jedná o domněnku založenou na základě informací poskytnutých v knize, znalostí teorie překladu a japonského jazyka, a mých překladatelských zkušenostech.

Dalším bodem analýzy bylo komunikační uplatnění jmen v rámci novely *Fukubiki isekai*. Novela, která byla předmětem analýzy této práce, je psána v ich-formě. Jméno hlavní postavy se tedy dozvídáme hned ze začátku formou představení sama sebe, a později když je oslokována dalšími postavami. Právě díky tomuto jsem byla schopna se více dozvědět o vztahu mezi postavami. Byť se příběh odehrává v cizím světě, postavy dodržují zdvořilostní systém užívaný v japonštině (zdvořilostní sufixy, formální a neformální japonština). Hlavní hrdina oslovuje všechny postavy jménem s náležitými sufixy (*san, sama* apod.) a apelativy označuje své prarodiče a rodiče (*báčan, džičan, kásan, tósan* – babička, dědeček, máma, táta) se zřetelným rozlišením emocionálního zabarvení těchto substantiv. U ostatních, spíše vedlejších postav, používá pouze titulu (rytíř, prodejce apod.).

Z hlediska funkčního přístupu je možné si všimnout, že v novele všechna jména plní nominační funkci (tj. označují konkrétní postavy). Co se týče podoby jmen, pouze jména japonského původu na první pohled odpovídají jménům z reálné onymické soustavy japonštiny a lze je tak považovat za jména realistická. Ostatní jména postav, pocházejících z cizího světa, mohou a nemusí odpovídat jménům z reálného světa. Z analýzy je zřejmé, že s největší pravděpodobností autor skoro ve všech případech vycházel z různých reálných onymických systému. Toto tvrzení se netýká nepravého zoonyma.

Funkce klasifikující v této novele nehraje příliš velkou roli. Zmínky o reálných osobnostech, které by pomohly děj zařadit z hlediska časového, v analyzované novele nejsou. Z kontextu pozadí hlavní postavy je sice zřejmé, že se jedná o budoucnost (konkrétně zhruba polovina 24. století), avšak k tomuto poznatku nepřispívá žádné z literárních jmen vyskytujících se v novele. Na druhou stranu, kvůli cestování mezi světy zde hlavní postava prochází dvěma rozdílnými časovými pásmy, respektive alternativními světy. Soudě dle zařazení a popisu hlavní postavy, když dorazí do cizího světa, můžeme rozpoznat z jejího vyprávění jisté podobnosti se středověkou Evropou, kterou se autor pravděpodobně inspiroval (například se zde nachází rytíři odpovídající západní kultuře). Pouze jediné kosmonymum v knize (vlastní jméno světa) může ve čtenáři vyvolat asociaci s hlavním městem Chorvatska, Záhřebem, a umístit tak kontext děje do mírného podnebí jižních krajín. V cizím světě jsou postavy také klasifikovány z hlediska sociálního (rytíř, šlechtic apod.). Jelikož výběr a používání jmen postav je součástí uměleckého záměru autora, plní všechna jména funkci estetickou.

Přístup konfrontační a ontogenetický při analýze nebylo možné uplatnit. V knize se nevyskytují žádné reálné předobrazy literárních postav, a hledat souvislosti v pojmenovávací strategii autora by bylo, vzhledem k nedostačujícímu počtu děl, značně obtížné a nedostačující, pro vyvození jakýchkoliv závěrů. Vzhledem k tomu, že nejsou k dispozici rukopisy či poznámky autora k dílu, nebylo možné uplatnit ani přístup ontogenetický. V rámci tohoto přístupu jsem se pokoušela o kontaktování autora, avšak můj návrh k rozhovoru byl autorem zamítnut.

5.1 Antroponyma

Většina literárních vlastních jmen vyskytujících se v analyzovaném díle jsou jména autorská, tedy fiktivní, a tedy neplní ani funkci asociační či iluzionistickou. V případě katakanou psaných jmen je zjevné, že se autor inspiroval především německými jmény, a proto výsledné podoby literárních jmen postav více či méně odpovídají původním vzorům, ze kterých pravděpodobně vznikly.

5.1.1 Mužská

Jak jsem uvedla v úvodu páté kapitoly, v knize se nachází celkem jedenáct vlastních jmen mužských postav. V následujících podkapitolách nejprve popíši postavy hlavní a posléze postavy vedlejší.

5.1.1.1 松本忍 (Macumoto Šinobu)

Ústřední postavou celé knihy je 19letý chlapec 松本忍 (Macumoto Šinobu²⁸), který je v rámci BL žánru v roli *ukeho*, a ze svého pohledu popisuje dění kolem sebe. Jméno je tedy japonského etymologického původu. Zde má jméno primárně nominační funkci a zároveň funkci klasifikující z hlediska národnosti. Japonská jména však obsahují čínské znaky, a proto nesou původní významy, které hrají při pojmenování (ať už dětí, nebo literárních postav) důležitou roli. Proto považuji za oprávněné se domnívat, že jméno má také funkci charakterizační. Původní význam znaku v rodném jméně 忍 (šinobu) je „výdrž, trpělivost, tajemství“. Tento znak lze rozdělit do dvou radikálů. 刃 (jaiba) znamená „čepel, meč“ a vychází z významu „čím vícekrát do meče udeříme, tím silnější se stane“, a nabývá přeneseného významu pro 粘り強 (nebarizujoi), v češtině „houževnatý, vytrvalý“. Ve spodní části znaku se nachází radikál 心 (kokoro), v překladu „srdce, duše“, čímž toto spojení vytváří význam 粘り強い心 (nebarizujoi kokoro), neboli „neústupné srdce“ (Sijisuru, online). Autor tak může nepřímou naznačovat charakter postavy, který rodilým mluvčím je na první pohled zřejmý. Z knihy je očividné, že Šinobu je neustále vystavován různým výzvám, které musí překonávat, a proto se domnívám, že toto jméno bylo autorem zvoleno s jistým posláním.

Dalším faktorem může být i zvuková stránka jména. Tzv. *kotodama*²⁹, je v Japonsku populární trend, který má rodičům pomoci najít nejlepší jméno pro jejich dítě. Údajně, v rámci těchto předpovědí, někteří lidé věří tomu, že móra 止 (ši) nese význam pro „ticho, klid“ a „schopnost řešení problémů“ (Hisui, Yamashita, 2009, str. 81). Lze tak podle nich předpokládat, že v rodině přetrvávají nějaké problémy, a proto rodiče dají svým dětem do jména 止 s očekáváním, že tyto problémy vyřeší. Každá rodina má více či méně problémů, a proto se lze často setkat s případy, kdy právě pro vyřešení těchto problémů svým dětem vkládají do jména móru 止 (tamtéž). Na druhou stranu lidé s touto mórą se prý často potýkají se spoustou problémů. Jelikož je jejich osudem řešit problémy, jsou jimi neustále obklopeni a někdy jsou i oni sami strůjci těchto problémů. Tato móra má také stejnou výslovnost jako znak pro smrt 死 (ši), a proto někteří lidé

²⁸ Pouze v závorce pro účely transkripce znaků uvádím pořadí příjmení – jméno, ale v textu dodržuji pořadí jméno – příjmení, jak ostatně uvádím v ediční poznámce.

²⁹ Kotodama odkazuje k víře, že duševní či mystická síla je ukryta ve slovech a jménech. Jedná se o tradiční koncept, který se v různých podobách a v různých oblastech života využívá i v současnosti.

věří, že tito jedinci mají tendenci ztratit chuť k posunu a vývoji sama sebe (Hisui, Yamashita, 2009, str. 192). I z tohoto pohledu význam skrytý ve jméně odpovídá dění v knize a osudu, který Šinobua potká. Člověk z rozvrácené rodiny, který se neustále potýká s novými výzvami a problémy, musí být vytrvalý a odhodlaný. Toto jméno je také genderově neutrální, což bývá častou praxí při pojmenovávání postav (především v roli *ukeho*) vystupujících v žánru BL.

Tato postava je také jediná, která má v knize uvedeno příjmení. 松本 (Macumoto) se skládá ze dvou znaků, z nichž každý nese svůj význam. Etymologie 本 (moto) nese dva významy, a to „základ“ či „kořen, původ“, a 松 (macu) ve významu „borovice“. Už v dávných dobách v Japonsku byla borovice považována za strom požehnání a symbol dlouhověkosti. Díky schopnostem, které Šinobu získá s příchodem do cizího světa zvaného Agram, je schopen zachránit umírající Strom života, který je nezbytný k početí dětí. Poslání obsažené ve jméně odpovídá skutečností odehrávajícím se v knize.

Přestože má toto jméno dle všeho charakterizační funkci, není snadné tento význam přenést pomocí překladu do cílové kultury. V rámci překladu by kalk ani substituce nepůsobily přirozeně, a jelikož se jedná o hlavní postavu, generalizace také nepřichází v úvahu. Ideálním řešením je v tomto případě transkripce jména ve formě Šinobu Macumoto. Dále je možné pokusit se pomocí explicitace o vložení vysvětlení významu jména přímo do textu například formou krátké věty. Význam tohoto jména je však spíše symbolický, a přestože má jméno samo o sobě sémantický obsah, tento obsah není součástí významové výstavby díla, a proto nevidím důvod, proč by se měla explicitace v překladu promítnout.

Tabulka č. 5:

Vlastní jméno	Transkripce	Generalizace	Explicitace	Kalk	Substituce
松本忍	Šinobu Macumoto	x	x	x	x

5.1.1.2 クリシュ (Kriš)

Druhou nejdůležitější, a tedy další hlavní postavou, je objekt zájmu Šinobua. Mladý rytíř, který je v roli *semeho*, je popisován jako hezký, urostlý mladý muž se smyslem pro spravedlnost. I v tomto případě zde má jméno クリシュ (Kriš) především funkci nominační. Čím se však jméno od ostatních liší, je jeho pravděpodobný etymologický původ, který by mohl naznačovat, že toto jméno může nést i funkci charakterizační. Kriš je původem mužské indické jméno, které

je zkrácené z původního Krišna (कृष्ण), čili nejmocnějšího z hinduistických bohů (MoonAstro, online). Původně jméno psané v sanskrtu nese význam „černý, tmavý“, ale také může znamenat „pro všechny atraktivní, záhadný“ (Kidpaw, online). Oba tyto významy se do jisté míry shodují s postavou v knize. Jak jsem již uvedla výše, postavy z cizího světa mají snědší pleť a ani tento případ není výjimkou. Druhý význam slova taktéž odpovídá charakteristikám postavy, která je skutečně atraktivní a ze začátku působí tajemným dojmem, neboť má na hlavě přilbu, která mu zakrývá tvář. Jelikož zdrojové jméno je původně psané v sanskrtu, za vhodné překladatelské řešení považuji transkripci ze zdrojového jména. Další způsoby překladu by zde byly dle mého názoru nevhodné.

Tabulka č. 6:

Vlastní jméno	Zdrojové jméno	Transkripce	Generalizace	Explicitace	Kalk	Substituce
クリシュ	Kriš (क्रिश)	Kriš/Krišu	x	x	x	x

5.1.1.3 フィルクス (*Filks*)

Další jméno patří hlavní vedlejší postavě vysoce postaveného šlechtice onoho světa. Jakožto jeden z aristokratů má na starosti ochranu Stromu života a v pozdější části knihy bude hrát důležitou roli, která ovlivní vývoj ústřední postavy Šinobua. Taky toto jméno má funkci nominační. フィルクス (*Filks*) může být inspirováno zdrojovým jménem Felix, který má etymologický původ z latiny (*The Bump*, online), avšak jeho zápis v katakaně je poněkud netradiční, neboť se běžně užívá フェリクス (*Felix*). Je tedy možné, že autor jméno Felix použil jako inspiraci, a poté ho transkriboval po svém. Původní latinský význam je „šťastný, bohatý“ (*The Bump*, online). Jméno Felix je také jménem několika papežů a svatých, a dokonce je o něm zmínka i v Novém zákoně, kdy stejné jméno měl i římský panovník (*The Bump*, online). Je tedy možné, že autor o této souvislosti věděl, a rozhodl se, že jelikož i jeho postava je panovníkem a vzorem pro své poddané, je toto jméno pro něj vhodné. Při překladu tedy v úvahu připadají minimálně dvě možnosti. První je transkripce z katakany za předpokladu, že se jedná o originální japonské jméno, a druhou je použití pravděpodobného zdrojového jména v původní podobě. Dle mého názoru a spojitostí, které se zdají být více než pouhá náhoda, by bylo vhodné toto jméno zanechat v jeho předpokládané původní zdrojové podobě. Avšak abych promítla autorovu snahu o výjimečný přepis jména, navrhuji jméno přepsat v jeho starší podobě, a to ve formě Phelix, což ve čtenáři cílové kultury vzbudí pocit exotizace a cizosti.

Tabulka č. 7:

Vlastní jméno	Zdrojové jméno	Transkripce	Generalizace	Explicitace	Kalk	Substituce
フィールクス	Felix/ Phelix	Filks/Filx/ Firks/Firx	x	x	x	x

5.1.1.4 ノルン (Norn)

Sprostředkovatel cestování mezi světy a první přítel, kterého Šinobu v cizím světě potká, je ノルン (Norn). Jedná se o první z postav z hlavního vedlejšího páru, který se v knize nachází, a stejně jako Šinobu je v roli *ukeho*. Jméno ノルン (Norn) má stejně jako ostatní jména funkci nominační, avšak na rozdíl od většiny jmen, zde není jistá spojitost mezi jménem a povahou, či vzhledem, a proto se domnívám, že zde jméno neplní funkci charakterizační. Zdrojové jméno, kterým se autor mohl inspirovat, je Normen, které má etymologický původ ve staré němčině, a nese význam „seveřan“ (The Bump, online). Na druhou stranu existuje také varianta, že původní zdrojové jméno může být Norn, které je podle všeho ženské jméno původem z norštiny a nese význam „osud“ (SheKnows, online). Jak jsem již uvedla výše (viz kapitola 4.3), je běžnou praxí v rámci BL žánru pojmenovávat postavy v roli *ukeho* ženskými jmény. Může se zde tedy jednat o záměrný výběr ženského jména, a proto by bylo vhodné použít pro překlad zdrojové jméno Norn. Dle mého názoru je pro překlad možné zvolit obě varianty, neboť nelze s jistotou říct, které zdrojové jméno sloužilo autorovy jako vzor pro inspiraci. V případě německého jména Normen, považuji za vhodné zvolit zkrácenou verzi původního zdrojového jména a v rámci zachování jednoty, se mi tento způsob převodu jeví jako použitelné řešení. Na druhou stranu se spíše přikláním k použití ženského jména Norn, které bylo dle mého názoru užito s jistým záměrem, a jeho výběr byl ovlivněn právě žánrem BL.

Tabulka č. 8:

Vlastní jméno	Zdrojové jméno	Transkripce	Generalizace	Explicitace	Kalk	Substituce
ノルン	Normen/ Norm Norn	Norun/Norn	x	x	x	x

5.1.1.5 クウジュ (Kúdž)

Druhou z postav hlavního vedlejšího páru, tedy partner Norna, je urostlý a hezký mladý majitel restaurace クウジュ (Kúdž). Tato postava má, stejně jako Kriš, jméno indického původu. Indická jména se v první knize nacházejí pouze dvě, a může je spojovat jejich role *semeho*, a proto mají jména, která se od ostatních původem liší. Jméno クウジュ (Kúdž) má primárně funkci nominační, a pravděpodobně vychází ze zdrojového jména Kúdž (कुड्ज), které nese významy jako „strom, syn země“ (MoonAstro, online). Je možné, že toto má i jistou skrytou funkci charakterizační, neboť význam jména odpovídá charakteristickým rysům postavy. Věřící se, že lidé s tímto jménem jsou velmi dobrosrdeční a mají v povaze pomáhat chudým lidem a lidem v nesnázích (tamtéž, online). Těmto přisuzovaným vlastnostem odpovídá chování této postavy v knize, např. když pomůže Šinobuovi si vydělat vlastní peníze a postavit se na vlastní nohy, díky tomu, že přijme Šinobuovu nabídku k obchodování se zeleninou a domácími výrobky. Lidé s tímto jménem jsou považováni za přátelské lidi, kteří vynikají skvělou postavou, dobrou fyzičkou a hezkou tváří, a proto nemají o pozornost nouzi (tamtéž, online). Vzhledem k ilustracím, které jsou v knize obsaženy, a popisu Šinobua, není pochyb o tom, že se jedná o vysportovaného, hezkého mladého muže. V případě překladu jsem tedy postupovala stejně jako u hlavní postavy Kriše. Vycházela jsem tedy ze zdrojového jména, které je psáno v sanskrtu, a řídila se pravidly transkripce z původního písma (Sanskrt, online). Další způsoby překladu by zde dle mého názoru byly nevhodné.

Tabulka č. 9:

Vlastní jméno	Zdrojové jméno	Transkripce	Generalizace	Explicitace	Kalk	Substituce
クウジュ	Kúdž (कुड्ज)	Kúdž	x	x	x	x

5.1.1.6 ギルバート (Gilbert)

Vedlejší postava mladého muže, který je tajným milencem nejdůležitější ženské postavy アンネッテ (Annette) (viz podkapitola 5.1.2.1) nese jméno ギルバート (Gilbert). Primární funkcí jména je funkce nominační a jeho etymologický původ pochází ze staré francouzštiny. Původní význam jména je „krásný slib“ (The Bump, online). Tento význam může do jisté míry poukazovat na situaci, ve které se postava nachází. Gilbert je věrný a oddaný vysoce postavené šlechtičně Annette, které slíbil, že ať se bude dít cokoliv, zůstanou spolu. Pokud je tato shoda

úmýslná, jméno nabývá také charakterizační funkce. Jako v předchozích případech i zde je vhodné se držet zdrojového jména, kterým se autor pravděpodobně nechal inspirovat.

Tabulka č. 10:

Vlastní jméno	Zdrojové jméno	Transkripce	Generalizace	Explicitace	Kalk	Substituce
ギルバート	Gilbert / Gilberto	Gilbert/Girbert	x	x	x	x

5.1.1.7 ゲネット (*Genetto*)

ゲネット (*Genetto*) je jméno vedlejší postavy staršího muže. Ten je jednou z prvních postav, která se setká s Šinobuem po jeho příjezdu do cizího světa. Toto jméno má primárně funkci nominační. Jméno má zřejmě etymologický původ ve francouzštině a jeví se jako poměrně neobvyklé (Names, online). Internetový zdroj Ancestry (online) také uvádí, že původní význam jména by měla být „naděje“. Spojitost mezi jménem a charakteristickými vlastnostmi postavy téměř neexistuje. V rámci zachování jednoty překladu a celkového překladatelského přístupu, kterým je exotizace, bych pro překlad zvolila použít zdrojové jméno, ze kterého autor s největší pravděpodobností čerpal.

Tabulka č. 11:

Vlastní jméno	Zdrojové jméno	Transkripce	Generalizace	Explicitace	Kalk	Substituce
ゲネット	Guenette	Genetto	x	x	x	x

5.1.1.8 ズルタン (*Zoltan*)

Tato vedlejší postava je zodpovědná za údržbu a provoz brány mezi světy, a je také nadřízeným Norma. O této postavě není v knize moc informací a vyskytuje se pouze v jedné kapitole. Jméno ズルタン (*Zoltan*) má tedy pouze funkci nominační, neboť se v knize nevyskytuje více informací, které by poukazovaly na to, zda má jméno i jiné funkce. Nejpravděpodobnější zdrojové jméno, ze kterého autor vychází, je Zoltán. Toto jméno má etymologický původ v turečtině, tedy sultán, a je označením pro krále (Behind The Name, online). Je také součástí reálného onymického systému maďarštiny. I toto jméno navrhuji přeložit pomocí jeho zdrojového jména Zoltán.

Tabulka č. 12:

Vlastní jméno	Zdrojové jméno	Transkripce	Generalizace	Explicitace	Kalk	Substituce
ゾルタン	Zoltán	Zoltan/Zortan	x	x	x	x

5.1.1.9 マルコ (Marko)

Jedná se o mladšího z bratrů, kterým Šinobu pomáhal kultivovat jejich pole a sázet zeleninu. Jméno マルコ (Marko) se v dnešní době vyskytuje v různých reálných onymických systémech, jako například německém antroponymickém systému. Jméno má funkci nominační a jeho etymologický původ zřejmě pochází z Itálie a je spojováno s římským bohem války a zemědělství Marsem, a proto nese také význam „bojovný“ (Nameberry, online). I zde se přikláním k překladu pomocí zdrojového jména.

Tabulka č. 13:

Vlastní jméno	Zdrojové jméno	Transkripce	Generalizace	Explicitace	Kalk	Substituce
マルコ	Marco	Marko	x	x	x	x

5.1.1.10 ノット (Notto)

ノット (Notto) je starším bratrem výše zmíněného Marka a stejně jako Marko je to vedlejší postava, která má sice více prostoru než například Zoltan, a hraje podstatnější roli ve vývoji příběhu i hlavních postav, ale pořad jí není věnována taková pozornost, jako postavám hlavním. Ani v tomto případě toho tedy není v knize o postavě zmíněno mnoho. Etymologický původ jména by mohl pocházet ze staré němčiny v podobě Knut, ve které nese význam „troufalý, drzý, smělý“ (German Names, online), což odpovídá povaze postavy staršího bratra, a proto se domnívám, že by toto jméno mohlo nést také funkci charakterizační. Opět bych pro překlad volila zdrojové jméno.

Tabulka č. 14:

Vlastní jméno	Zdrojové jméno	Transkripce	Generalizace	Explicitace	Kalk	Substituce
ノット	Knut /Knuth ³⁰	Notto	x	x	x	x

5.1.1.11 テイボット (Tibotto) přezdíváný (カボチャの騎士) (kaboča no kiši)

Tibotto je vedlejší postava mladého rytíře a podřízený kapitána Kriše. Jméno テイボット (Tibotto) má funkci nominační a může být výsledkem inspirace ze zdrojového jména Tybalt, které má etymologický původ v němčině, a nese význam „odvážný člověk“ (The Bump, online), což by mohlo poukazovat na zaměstnání postavy, a tím by tak jméno mohlo nabýt i funkce charakterizační. Avšak v tomto případě tato spojitost mezi zdrojovým jménem a literárním vlastním jménem postavy je poměrně nejasná, a v knize neexistuje dostatečné množství informací, které by na tato tvrzení poukazovaly. Proto se zde může jméno přeložit buď původním zdrojovým jménem, nebo ho lze brát jako originální japonské jméno, které lze převést pomocí transkripce.

Zajímavostí u této postavy je navíc to, že Šinobu, který je z velké části v knize vypravěčem, a tak čtenář vidí vše z jeho pohledu, nezná jméno postavy poměrně dlouhou dobu, respektive se ho dozvídá až v závěru knihy v poslední kapitole. Z tohoto důvodu mu vymyslel přezdívku, přičemž je to jediná přezdívka, která se v knize nachází. Označuje ho jako カボチャの騎士 (kaboča no kiši), což v překladu znamená „dýňový rytíř“. Důvodem pojmenování je nastalá situace, kdy se rytíř poprvé setká se Šinobuem, a má s sebou obrovskou dýni, kterou Šinobu vypěstoval, přičemž je její velikostí fascinován. Jelikož má přezdívka funkci nejen nominační, ale i charakterizační (respektive přezdívka odkazuje na jejich seznámení), převod pouhou transkripcí by byl nedostačující. Je tedy nutný přímý překlad. Na druhou stranu by přímý překlad mohl být pro českého čtenáře ze začátku nesrozumitelný, a proto bych navrhovala v některých situacích, kdy se toto pojmenování vyskytuje, přezdívku přeložit pomocí explicitace, např. „ten rytíř s tou dýní“, „to je ten (rytíř) s tou dýní“. V závislosti na kontextu je dle mého názoru tyto dva způsoby překladu možné kombinovat.

³⁰ spíše ojedinělé použití tohoto zápisu

Tabulka č. 15:

Vlastní jméno	Zdrojové jméno	Transkripce	Generalizace	Explicitace	Kalk	Substituce
ティボット	Tybalt	Tibotto/ Tibott/ Tybott	x	x	x	x
カボチャの騎士	x	kaboča no kiši	x	„ten rytíř s tou dýní“; „to je ten (rytíř) s tou dýní“	Dýňový rytíř	x

5.1.2 Ženská

Ženské postavy se v knize nachází celkem tři. Jedna z postav má mnohem větší roli než zbylé dvě, které se objevují až na konci knihy, a není toho o nich mnoho známo. Celkově lze říct, že právě v žánru BL bývá ženských postav mnohem méně než mužských, v extrémních případech nebývají vůbec. Velmi často zastupují roli rivala v lásce hlavní postavy, nebo mohou být brány jako postavy záporné, které se různými způsoby snaží zabránit vztahu mezi *ukem* a *semem*.

5.1.2.1 アンネッテ (Annette)

Nejdůležitější ženskou postavou, která se v knize vyskytuje, je アンネッテ (Annette). Z pohledu Šinobua je brána jako rival v lásce, a proto ji lze částečně považovat za zápornou postavu. Jedná se o šlechtičnu, sestru vysoce postaveného šlechtice Filkse, která je podle všeho urozeného původu a popisována jako mladá krásná dívka. Její vlastní jméno má v první řadě funkci nominační a také může nést funkci klasifikující z hlediska sociálního postavení. Zdrojové jméno, ze kterého autor vychází, je původem z francouzštiny a hebrejštiny ve formě Anne (The Bump, online). Jeho původní význam je „být požehnán Bohem“ „mít přízeň od Boha“. Bylo velmi populární ve 20. století, avšak od 21. století jeho popularita rapidně klesla (tamtéž). Jméno bylo převzato i jinými reálnými onymickými systémy ve stejných nebo různých podobách, a tak ho lze najít také v německém reálném antroponymickém systému. Pro překlad tohoto jména se tedy nabízí dvě přijatelné možnosti, a to transkripce nebo užití zdrojového jména. Jméno sice má samo o sobě sémantický obsah, ale ten není součástí významové výstavby díla, takže substituce ani kalk by dle mého názoru nebyly na místě. Proto se v rámci zachování jednotné strategie přikláním k použití zdrojového jména Annette.

Tabulka č. 16:

Vlastní jméno	Zdrojové jméno	Transkripce	Generalizace	Explicitace	Kalk	Substituce
アンネ ツテ	Annette	Annette	x	x	x	x

5.1.2.2 アマンダ a エリーゼ (Amanda a Elíze)

Další dvě postavy アマンダ (Amanda) a エリーゼ (Elíze) jsou zmíněny až v samotném závěru knihy. Obě jsou brány jako záporné postavy, které mají v úmyslu rozbít vztah hlavních postav a vztah Norna a Kúdže, kteří jsou si velmi blízcí s protagonisty. Obě postavy jsou podle popisu krásné mladé ženy z vyšších vrstev. Obě jména mají funkci nominační. Jméno アマンダ (Amanda) s největší pravděpodobností vychází ze zdrojového jména Amanda, které má svůj etymologický původ v latině a znamená „roztomilý/á, milující“, a taktéž spadá do německého reálného antroponymického systému. Jedná se o retro jméno populární v 80. letech 20. století, kdy se dokonce umístilo jako páté nejpoužívanější po celé desetiletí (The Bump, online). Jméno エリーゼ (Elíze) je zřejmě inspirováno zdrojovým jménem Elise, které má taktéž latinský etymologický původ a znamená „Boží slib“. Také toto jméno lze najít v německém reálném antroponymickém systému. Stejně jako jméno Amanda i toto jméno bylo populární především v polovině 20. století (The Bump, online). Stejně jako ve většině předchozích případů mají obě jména význam obsažený ve jméně, ten nicméně není součástí významové výstavby díla, a proto ani tady není zapotřebí substituce. Za vhodné řešení i zde považuji použít předpokládaného zdrojového jména.

Tabulka č. 17:

Vlastní jméno	Zdrojové jméno	Transkripce	Generalizace	Explicitace	Kalk	Substituce
アマンダ	Amanda	Amanda	x	x	x	x
エリーゼ	Elise	Elíze	x	x	x	x

5.2 Zoonyma

V případě zoonym je z analýzy zřejmé, že autor používá jména spíše japonského původu, na rozdíl od antroponym, kde se nachází pouze jedno jméno japonského původu. Jeden z důvodů může být i fakt, že všechna hospodářská zvířata (až na jednu výjimku) pojmenoval Šinobu, kterému byla přidělena po příjezdu do cizího světa spolu s obydlím. Je možné, že kromě jejich společného japonského původu existuje jistá spojitost mezi vnímáním cizího světa z pohledu Šinobua a právě jeho volbou jmen. Sám sebe označuje jako spíše podprůměrně vysokého Japonce, a když přicestuje do cizího světa, zjistí, že průměrná výška zdejších lidí je o něco vyšší než lidí na planetě Zemi, a proto nastane pár situací, kdy si ho místní obyvatelé spletou s dítětem. V tomto světě jsou vyšší nejen lidé, ale o něco větší jsou taktéž zvířata, a proto mohou být výsledná jména zvířat tímto faktem ovlivněna. Na rozdíl od antroponym se zde vyskytují i jména mluvící.

5.2.1 ピヨン吉 (Pjonkiči)

Jménem ピヨン吉 (Pjonkiči) se rozhodl Šinobu pojmenovat tvora, kterého sám přirovnává ke králíkovi. Konkrétně jde o zvířecí druh tzv. ラヴィ (ravi), který tvarem i chováním připomíná králíka, jenom je podstatně větší než králíci z planety země. Šinobu se rozhodne si tohoto *raviho* ponechat jako domácího mazlíčka, a proto ho pojmenuje. Jedná se tedy o jediné nepravé zoonymum, které se v knize vyskytuje. Toto jméno má funkci nominační a zároveň charakterizační. První část jména se skládá z citoslovce vyjadřující hopkání, které zjevně poukazuje na způsob pohybu zvířete, a druhá je znak 吉 (kiči), který znamená „štěstí“. Po konzultaci s rodilými mluvčími jsem se dozvěděla, že si jméno asociují se známou animovanou postavou žáby, se kterou toho však nemá mnoho společného, ani záměrně odlišného. Jméno má ale ještě další možnou asociaci, kterou mi potvrdili dva rodilí mluvčí, a to se jménem postavy z velmi známého anime *Sore ike! Anpanman*. Stejnojmenná postava je shodou okolností králík, a je tak možné, že autor tuto asociaci zamýšlel. Pokud by tomu tak bylo, tak jméno nabývá i funkce asociační. Byť se tedy jedná o mluvčí jméno, je zde jeden zásadní rozdíl. Ať už citoslovce „hop“, které vyvolá představu hopkajícího králíka, či malé žabky, nebo tato možná asociace s jinou postavou, která podle všeho je velmi atleticky zdatná a neuvěřitelně rychlá (Manga to anime, online), ve čtenáři vyvolávají jisté představy, ale v případě postavy z analyzované knihy je tomu přesně naopak. Nejen, že postava Pjonkičiho je stejně velká asi jako větší pes, ale zároveň je také záměrně vyšlechtěna se špatným pohybovým ústrojím, jelikož je chována pouze pro maso. To znamená, že tento tvor není schopný pořádně chodit, natož rychle utíkat. Při překladu je tedy možné použít hned několik způsobů převodu. Pokud lze

předpokládat, že je český čtenář seznámen s výše uvedenými asociacemi, a výsledný překlad by vnímal stejně jako čtenář originálu, tak je možné použít transkripci. Dle mého názoru, který je založený i na názoru jiných rodilých mluvčích češtiny, tato asociace u českého čtenáře neproběhne, a proto bych se spíše přikláněla k dalším dvěma možnostem, a to kalku, nebo substituci. V případě přímého překladu bych volila například hybridní kalk a přeložila pouze citoslovce. Jméno tak bude odkazovat k hopkání a zároveň zůstane do jisté míry exotizované. To si český čtenář hned spojí s králíkem či zajícem a jejich svižným pohybem, takže moment překvapení nebo údivu, který nastává, když se čtenář dozví o pravé povaze tohoto tvora, zůstává stejný. Samozřejmě je tu také možné použít úplný kalk, neboť druhá část jména 吉 (kiči) je běžná součást japonského jména. Proto lze tedy volit i z běžných českých sufixů, např. Hopkoslav, Hopík, Hopsáček apod. Jelikož má jméno možné asociace se starým anime, je možné pokusit se tuto asociaci vytvořit pomocí substitute, a to konkrétně známou animovanou sérií u nás, Bob a Bobek. Na druhou stranu je však pravděpodobné, že to v českém čtenáři vyvolá jiné asociace, než pravděpodobně zamýšlenou asociaci s pohybem a rychlostí králíků, a proto se přikláním k překladu pomocí hybridního kalku nebo úplného kalku.

Tabulka č. 18:

Vlastní jméno	Zdrojové jméno	Transkripce	Generalizace	Explicitace	Kalk	Substituce
ピョン吉	ピョン吉	Pjonkiči	x	x	Hopkiči/ Hopkoslav/ Hopsáček/ Hoptěch	Bobek/ Ušák

5.2.2 ポチ (Poči)

Další postava zvířete, která má jméno dobře známé v japonském kontextu, je hlídací pes ポチ (Poči). Velikost zvířete Šinobu přirovnává k většímu poníkovi. Jméno má funkci nominační a pravděpodobně také charakterizační. Toto mluvící jméno má, stejně jako u Pjonkičiho, ve čtenáři vyvolat pravděpodobně dvě hlavní představy, a to, že se jedná o psa, a to psa malého. Výraz ポチ, který původně v angličtině pochází ze psího jména Spotty (čes. flíčky → Flíček), a nese význam ve francouzštině pro *petit* (malý, drobný (Lettuce club, online)). Toto pojmenování v Japonsku zdomácnělo, a jak vyplývá z rozhovoru s rodilými mluvčími, bývá spojováno s menším psem. Vzhledem k tomu, že se zřejmě jedná o záměr autora, jméno nabývá funkce asociační. V překladu je tedy možné užití transkripce. To by však nedosahovalo

kýženého efektu, a proto si myslím, že by se mělo i v tomto případě užít kalku či substituce, přičemž se přikláním k substituci. Pro vyvolání asociace s menším psem jsem volila zdrobněná vlastní jména, která by požadované asociaci měla odpovídat. Toto je jeden z případů, kdy mnou volené překladatelské řešení porušuje metodu exotizace, kterou jsem si pro tento překlad stanovila jako primární, a odpovídá tedy domestikaci.

Tabulka č. 19:

Vlastní jméno	Zdrojové jméno	Transkripce	Generalizace	Explicitace	Kalk	Substituce
ポチ	ポチ	Poči	x	x	Drobek/ Flíček	Ťapka/ Maxík

5.2.3 ブライアン a ブランシュ (Braen a Branš)

Další dvojice jmen má společné první dvě móry. Tato hlásková skladba tedy vytváří systémová jména, a poukazuje tak na jistý způsob spříznění. V tomto konkrétním případě mohou poukazovat na stejný druh zvířete. Tato strategie se v případě zoonym vyskytuje hned dvakrát (viz podkapitola 5.2.4). Zde se jedná se o postavy koní, přičemž majitelem jednoho je Šinobu, a druhého Kriš. Obě zvířata mají na první pohled jména odlišná od těch předchozích a jejich původ není japonský. Obě jména mají funkci nominační a obě jsou jména antroponymická. Jméno ブライアン (Braen) je inspirováno zdrojovým jménem Bryan, které je původem britské a nese význam „silný, odvážný“ (The Bump, online). Druhé jméno ブランシュ (Branš) vychází ze zdrojového jména Branche, které pochází z latiny a znamená „tlapa, kopyto“ (The Bump, online). Jelikož autor záměrně dal koním lidská jména, a tím je tak odlišil od ostatních zvířat, považuji za vhodné s nimi zacházet stejně jako s antroponymy, a přeložit je tedy buď pomocí transkripce, nebo jejich pravděpodobného zdrojového jména.

Tabulka č. 20:

Vlastní jméno	Zdrojové jméno	Transkripce	Generalizace	Explicitace	Kalk	Substituce
ブライアン	Bryan	Braen	x	x	x	x
ブランシュ	Branche	Branš	x	x	x	x

5.2.4 ハナコ a ハナヨ (Hanako a Hanajo)

Toto je druhý z případů, kdy hlásková skladba jmen sdružuje vedlejší postavy, přičemž jména začínají na stejné dvě móry. Jsou to tedy systémová jména, která poukazují na dvě zvířata stejného druhu. V tomto případě se jedná o dvě krávy, které Šinobu vlastní. Také krávy mají lidská jména, která jsou však japonského původu. Po konzultaci z rodilými mluvčími japonštiny je zřejmé, že na ně jména působí starším dojmem, respektive jména, která se v dnešní době už moc nepoužívají, a proto je možné, že je tato asociace zamýšlena. Pokud mají jména funkci asociační, lze je pomocí substituce uvést do českého kontextu, například lze vycházet ze znaku 花 (hana, čes. květina), který pravděpodobně jméno obsahuje, a jména přeložit jako Květa a Květuška, nebo Květoslava a Květa a podobně. Jelikož se však jedná o jméno nacházející se v reálném onymickém systému Japonska, tak jména lze také převést pomocí transkripce, a zachovat tak exotizaci díla.

Tabulka č. 21:

Vlastní jméno	Transkripce	Zdrojové jméno	Generalizace	Explicitace	Kalk	Substituce
ハナコ	Hanako	x	x	x	x	Květa/Květuška
ハナヨ	Hanajo	x	x	x	x	Květoslava/Květa

5.3 Kosmonyma

Kosmonymum アグラム (Agram) pravděpodobně vychází ze zdrojového jména Agram. Vlastní jméno onoho cizího světa, může přímo či nepřímo odkazovat na dnešní hlavní město Chorvatska, Zábřeh. Klimatické podmínky, respektive mírné podnebí s mírnými zimami, které Zábřeh má, odpovídají popisu v knize, kde podle všeho mají po celý rok pouze jedno roční období. Tomu také nasvědčuje existence výrazu v reálném onymickém systému, pod kterou je název města znám (Kotobank, online). Toto jméno má v první řadě funkci nominační, neboť identifikuje název světa. Pokud bylo záměrem autora ve čtenáři vyvolat asociaci se Zábřehem čili jižním teplejším krajem, může taktéž plnit funkci klasifikující z hlediska místa. Vlastní jméno Agram má německý původ a je součástí onymického systému němčiny. V rámci překladu jsem se bezesporu rozhodla pro transkripci, jelikož se jedná o fiktivní cizí svět. Jméno má primárně funkci nominační, a proto ho lze přepsat jako Agram nebo Agram. Jméno samo o

sobě nenesé výrazný sémantický obsah, který by byl součástí významové výstavby díla, a proto zde přímý překlad není řešením.

Tabulka č. 22:

Vlastní jméno	Zdrojové jméno	Transkripce	Generalizace	Explicitace	Kalk	Substituce
アグラム	Agram	Agram /Aglam	x	x	x	x

Tabulka

Tabulka č. 23:

	Vlastní jméno	Zdrojové jméno	Transkripce	Explicitace	Kalk	Substituce
Antroponyma	松本忍	松本忍	Šinobu Macumoto	x	x	x
	クリシュ	Krish/ Kriš (कृष्ण)	Kriš/Krišu	x	x	x
	フィルクス	Felix/ Phelix	Filks/Filx/ Firks/Firx	x	x	x
	ノルン	Normen/ Norm/ Norn	Norun/Norn	x	x	x
	クウジュ	Kúdž (कुज)	Kúdžu	x	x	x
	ギルバート	Gilbert /Gilberto	Gilubert	x	x	x
	ゲネット	Guenette	Genetto	x	x	x
	ゾルタン	Zoltán	Zoltan/ Zortan	x	x	x
	マルコ	Marco	Marko	x	x	x
	ノット	Knut / Knuth	Notto	x	x	x
	ティボット	Tybalt	Tibotto/ Tibott/ Tybott	x	x	x
	カボチャの騎士	x	kabočano kiši	„ ten s tou dýní “; „ to je ten (rytíř) “	Dýňový rytíř	x

				s tou dýní“		
	アンネッ テ	Annette	Annette Anette	x	x	x
	アマンダ	Amanda	Amanda	x	x	x
	エリーゼ	Elise	Elíze	x	x	x
Zoonyma	ピョン吉	ピョン吉	Pjonkiči	x	Hopkiči/ Hopkoslav/ Hopsáček/ Hoptěch	Bobek/ Ušák
	ポチ	ポチ	Poči	x	Drobek	Ťapka/ Maxík
	ブライア ン	Bryan	Braen	x	x	x
	ブランシ ユ	Branche	Branš	x	x	x
	ハナコ	Hanako	x	x	x	Květa/ Květuška
	ハナヨ	Hanajo	x	x	x	Květosla va/ Květa
Kosmony mum	アグラム	Agram	Agram/ Aglam	x	x	x

Závěr

V prvních dvou teoretických kapitolách jsem stručně shrnula postupy k analýze jak z hlediska literární onomastiky, tak z hlediska teorie překladu. V poslední kapitole jsem potom tyto poznatky aplikovala na vlastní zevrubnou analýzu a na jejím základě jsem potom navrhla vhodná překladatelská řešení jednotlivých literárních vlastních jmen, což bylo cílem této práce. V rámci žánru *isekai* je zcela běžné vidat jména psaná katakanou, neboť mají čtenáři navodit pocit cizosti a odlišnosti. Ani v této analyzované knize toto není výjimkou a všechna jména, a to včetně jmen, jejichž zdrojové jméno je japonského původu, jsou psána v katakaně, kromě dvou výjimek, a to jména hlavní postavy a nepravého zoonyma. Z analýzy je zřejmé, že autorka při výběru jmen u antroponym věnovala větší pozornost jménům hlavních postav než postav vedlejších. Také je očividná inspirace především v německých jménech, nebo jménech, která jsou součástí německého antroponymického systému. Zvláštností jsou dvě jména, která mají pravděpodobně indický etymologický původ, který je od ostatních jmen poněkud odlišuje. Důvodem výběru může být autorova snaha o zdůraznění postav, které se nachází v roli *semeho*, a tudíž lze říct, že jsou součástí určité společné skupiny, přičemž obě jména začínají na stejnou móru, což by poukazovalo na systémová jména. Další tendencí autora byl výběr jmen, která v dnešní době nemají takové zastoupení a byla oblíbená spíše ve 20. století. Důvodem může být i zasazení světa spíše do doby středověku, kdy nebyly k dispozici moderní technologie. Všechna antroponyma sice mají sama o sobě sémantický obsah, ale ten není součástí významové výstavby díla. Z tohoto důvodu bych za nejvhodnější překlad u všech antroponym považovala buď použití zdrojového jména, kterým se autor pravděpodobně inspiroval, nebo transkripci, jako je tomu například u ústřední postavy Šinobua. Pro zachování jednoty překladu jsem se v rámci antroponym snažila držet exotizačního přístupu a vzhledem k převažujícímu počtu vlastních jmen, která jsou buď německého etymologického původu, anebo spadají do německého systému reálných onym, jsem se snažila jména sjednotit tímto směrem. Pokud se některá jména nacházela i v jiných reálných onymických systémech, volila jsem přednostně přepis podle systému německého. Přestože většina jmen má funkci charakterizační, tak není na první pohled zřejmá, a pravděpodobně nebyla vybírána s úmyslem, aby ve čtenáři vyvolala konkrétní asociace, což mi potvrdily konzultace s japonskými rodilými mluvčími různého pohlaví a věkových skupin. U žádného z antroponym nebylo možné použití generalizace, jakožto způsobu překladu, protože všechny postavy jsou v knize nepostradatelné.

Na druhou stranu funkce charakterizační má o něco významnější roli v rámci zoonym. Z analýzy je zřejmé, že autor záměrně užívá jména mluvící, která sice z části odpovídají ať už

vzhledu či charakteru postav, tak v několika případech jejich asociace poukazuje na pravý opak původního významu. Domnívám se, že výška Šinobua, který byl nejednou v cizím světě nazván dítětem, má co do činění s jeho (respektive autorovým) výběrem jmen, neboť zvířata nadměrné velikosti (v porovnání s naším světem) pojmenovává jmény, která evokují něco malého či drobného. Jelikož tato vlastní jména nesou význam, který je součástí významové výstavby díla, přikláním se k překladovému řešení pomocí substituce, nebo přímého překladu (kalku). Generalizace jakožto metoda překladu v žádném z případů nepřicházela v úvahu. V rámci zoonym jsem pouze v jednom případě porušila metodu exotizace a volila metodu domestikační (Poči).

Posledním zkoumaným literárním jménem bylo kosmonymum Agram čili cizí svět, do kterého se Šinobu přestěhoval. Byť pozadí knihy a možný etymologický původ jména naznačuje jisté asociace, dle mého názoru má zde toto jméno pouze funkci nominační a je vhodné ho přeložit pouze pomocí transkripce.

Z analýzy vychází, že autor v knize užíval různých strategií pro pojmenování svých postav, a že se převážně jedná o jména autorská, jejichž primární funkcí je funkce nominační. Také je jisté, že literární žánry díla měly na výběr těchto literárních vlastních jmen podstatný vliv, ať už v případě užití genderově neutrálního jména pro postavu v roli *ukeho* (z pohledu žánru BL), tak i v případě převážného užití jmen, která jsou fonetickými prepisy jmen cizích, pro navození atmosféry cizího prostředí a odlišného světa (z pohledu žánru *isekai*).

Abstract

In this paper, I analyse and translate proper names in a specific literary work, *Fukubiki de atatta node isekai ni iju shi, koi o shimashita - Te o tsunaide - [I won the lottery, moved to another world and fell in love. Hold my hand]*. I analyse proper names from the perspective of literary onomastics and also from the perspective of translation studies. Probably because this is the genre of *Boys Love*, fantasy, the proper names that appear in the book are written primarily in katakana, as they are foreign names, and with one exception, the characters here do not have surnames. I see the transliteration and translation of names written in katakana as a relatively common problem faced by translators, which is why I do my research on this book, where these names are abundantly represented. In this book, there are not only the proper names of people, animals, world, and events appear here, but also the non-proper zoonym which can be just as difficult to translate as proper names. This paper aims to characterize the proper names appearing in the book and to propose possible translation solutions based on a thorough analysis.

Keywords

proper names, translation studies, literary onomastics, katakana, Boys Love, isekai, novel, analysis, translation

Seznam literatury

Primární zdroje:

HANAGARA. 福引で当たったので異世界に移住してみました ~手を繋いで~
[Fukubiki de atatta node isekai ni idžú ši, koi o šimašita - Te o cunaide -]. Libre Shuppan, 2020a.
ISBN 978-4-7997-4709-4

Sekundární zdroje:

ALVAREZ-ALTMAN, Grace. *A Methodology for Literary Onomastics: An Analytical Guide for Studying Names in Literature*. University Press of America, Inc. 1987. str. 1–10. ISBN 0-8191-6610-3

BAREŠOVÁ, Ivona, DYTRTOVÁ, Monika. *Problematika české transkripce japonštiny a pravidla jejího užívání*. Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. ISBN 978-80-244-4017-0

Broadcasting Culture Research Institute (BCRI). 外来語の発音・表記について～『NHK とばのハンドブック第2版』「外国語・外来語のカナ表記」細則書き換え案～
[Gairaigo no hacuon – hjóki ni cuite. NHK kotoba no handobukku dai 2 ban. „Gaikokugo – gairaigo no kanahjóki“ saisoku kakikae]. 2013. Dostupné z:
<https://www.nhk.or.jp/bunken/summary/kotoba/yougo/pdf/103.pdf>

DVOŘÁKOVÁ, Žaneta. Specifika literárních antroponym. *Acta onomastica*, 2010, 51, str. 453–465.

DVOŘÁKOVÁ, Žaneta. *Úvod do literární onomastiky*. Disertační práce. Praha: Filozofická fakulta, Univerzita Karlova v Praze, 2014.

FOWLER, Alastair. *Literary Names: Personal Names in English Literature*. Great Britain, OUP Oxford, 2012, str. 4–21. ISBN 978-0-19-959222-7

GUTSCHMIDT, Karl. Interdisciplinárne postavenie literárnej onomastiky. In: M. Majtán (ed.), *Zborník referátov, X. slovenská onomastická konferencia*. Bratislava, Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV, 1991, str. 203–208.

Japan Technical Communicators Association (JTCA). 外来語 (カタカナ) 表記ガイドライン、第3版 [Gairaigo (katakana) hjóki gaidorain, dai 3 ban]. 2015. Dostupné z:
https://www.jtca.org/standardization/katakana_guide_3_20171222.pdf

KARLÍK, Petr, NEKULA, Marek, PLESKALOVÁ, Jana. *Encyklopedický slovník češtiny*. Nakladatelství Lidové noviny, 2002. ISBN 80-7106-484-X

KNAPPOVÁ, Miloslava. Funkce vlastních jmen v literárních textech (1992a). In: M. Blichá (ed.), *Zborník Acta Facultatis Paedagogicae Universitatis Šafarikanae, Slavistica XXVIII., Zv. 3. Onomastika a škola*. Banská Bystrica, Pedagogická fakulta, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, str. 12–16.

KNAPPOVÁ, Miloslava. *K funkčnímu pojetí systému vlastních jmen*. Slovo a slovesnost, 1992b, 53, str. 211–214.

KNAPPOVÁ, Miloslava. *K překládání osobních jmen*. Naše řeč, ročník 66 (1983), číslo 4, str. 169–173.

KNITTLOVÁ, Dagmar. *K teorii i praxi překladau*. Olomouc, Univerzita Palackého v Olomouci, 2000. ISBN 80-244-0143-6

KRČMOVÁ, Marie. *Fonetika a fonologie*. Brno, Masarykova univerzita, 1992 ISBN 80-210-0137-2

LEVÝ, Jiří. *Umění překladau*. Praha, Ivo Železný, nakladatelství a vydavatelství, spol. s.r.o., 1998. ISBN 80-237-3539-X

LEVÝ, Jiří. *Umění překladau*. Praha, Panorama, 1983, str. 112–117.

McLELLAND, Mark, WELKER, James. An Introduction To „Boys Love“ in Japan. In: *Boys Love Manga and Beyond*. University Press of Mississippi, United States of America, 2015. ISBN 978-1-62846-120-6

ONO, Koji. /Q/- Insertion Rule in English Loan Words in Japanese. 言語研究(Gengo Kenkyu) 100, 1991, str. 67–88.

PALKOVÁ, Zdena. *Fonetika a fonologie češtiny*. Praha, Univerzita Karlova, 1994. ISBN 80-7066-843-1

POPOVIČ, Anton. *Teória umeleckého prekladu: aspekty textu a literárnej metakomunikácie*. Bratislava: Tatran, 1975, s. 39–76.

ROTHFUSS, Patrick. *The Name of the Wind*. London, Gollancz, 2008. ISBN 978 0 57508 1 406

ROTHFUSS, Patrick. *Jméno větru*. Praha, Argo, 2017. Překladatel: Jana Rečková. ISBN 978-80-257-2062-2

ROTHFUSS, Patrick. 風の名前. [*Kaze no namae*]. Hayakawa, 2017. Překladatel: Hiroo Yamagata, Sachie Watanabe, Sakura Morioka. ISBN 978-4-15-020588-1 C0197

SCHLEIERMACHER, Friedrich. On the Different Methods of Translating. In: L. Venuti (ed.), *The Translation Studies Reader*. Routledge, 2021, str. 56–57. ISBN 1000365263

SUZUKI, Kazuko. What Can We Learn From Japanese Professional BL Writers? A Sociological Analysis of Yaoi/BL Terminology and Classifications. In: *Boys Love Manga and Beyond*. University Press of Mississippi, United States of America, 2015. ISBN 978-1-62846-120-6

ŠRÁMEK, Rudolf. *Úvod do obecné onomastiky*. Brno, Masarykova univerzita, 1999. ISBN 80-210-2027-X

VENUTI, Lawrence. Translation, Community, Utopia. 2000 In: L. Venuti (ed.), *The Translation Studies Reader*. Routledge, 2004, str. 468–469. ISBN 0-203-44662-3

VINAY, Jean-Paul, DARBELNET, Jean. A Methodology for Translation. 1958/1995. In: L. Venuti (ed.), *The Translation Studies Reader*. Routledge, 2004, str. 84–93. ISBN 0-203-44662-3

Internetové zdroje:

ANCESTRY. <https://www.ancestry.com> [online]. [vid. 2022-01-04]. Dostupné z: <https://www.ancestry.com/name-origin?surname=guenette>

BEHIND THE NAME. <https://www.behindthename.com> [online]. [vid. 2022-01-04]. Dostupné z: <https://www.behindthename.com/name/zolta10n>

GERMAN NAMES. https://www.germannames.de/wiki/Main_Page com [online]. [vid. 2022-01-04]. Dostupné z: <https://www.germannames.de/wiki/Knut>

HANAGARA. Interview pro stránku Commercial BL Portal Chill Chill, 2020b. [online]. [vid 17-3-2022]. Dostupné z: <https://www.chil-chil.net/compNewsDetail/k/801authors108/no/22979/>

KIDPAW. <https://www.kidpaw.com> [online]. [vid. 2022-01-04]. Dostupné z: <https://www.kidpaw.com/names/krrish>

コトバンク (Kotobank). <https://kotobank.jp> [online]. [vid. 2022-01-04]. Dostupné z: <https://kotobank.jp/word/アグラム-1261415>

KYLE, T. *The Literary History and Significance of Isekai*. [online]. EX/POST MAGAZINE, 2020 [vid. 029-03-2022]. Dostupné z: <https://www.expostmag.com/post/the-literary-history-and-significan>

MOONASTO. <https://www.moonastro.com> [online]. [vid. 2022-01-04] Dostupné z: <https://www.moonastro.com/babyname/baby%20boy%20K.aspx>

レタスクラブ (Lettuce club). <https://www.lettuceclub.net> [online]. [vid. 2022-01-04]. Dostupné z: <https://www.lettuceclub.net/news/article/219424/>

NAMES. <https://www.names.org> [online]. [vid. 2022-01-04]. Dostupné z: <https://www.names.org/n/guenette/about>

NAMEBERRY. <https://nameberry.com> [online]. [vid. 2022-01-04]. Dostupné z: <https://nameberry.com/babyname/marco>

漫画とアニメ情報局 [Manga to anime džóhókjoku]. <https://manga-manga.site> [online]. [vid. 2022-01-04] Dostupné z: <https://manga-manga.site/2018/06/30/アンパンマン-うさぎキャラクターまとめ【11体も/>

SAMK, FUJOKING. *갸/ㅇ/뽕 (PAYBACK)*. Bomtoon, 2021. [online]. Dostupné z: https://www.bomtoon.com/comic/ep_list/PAYBACK

SANSKRT. <https://www.sanskrt.cz> [online]. [vid. 2022-01-04]. Dostupné z: <https://www.sanskrt.cz/2012/minislovník-sesti-indoevropských-jazyků/>

SHEKNOWS. <https://www.sheknows.com> [online]. [vid. 2022-01-04]. Dostupné z: <https://www.sheknows.com/baby-names/name/norn/>

SIJISURU. <https://name.sijisuru.com> [online]. [vid. 2022-01-04]. Dostupné z: <https://name.sijisuru.com/Fname/fdetail?fname=忍>

RUICU. *創作に使えるファンタジーな名前！なろうにも役立つ名前を300選！[Sósaku ni cukaeru fantadži na namae! Naró ni mo jakudacu namae o 300 sen!]* [online]. Soutome [vid. 2022-01-04] Dostupné z: <https://sousaku-neta.com/fantasy-name/>

THE BUMP. <https://www.thebump.com> [online]. [vid. 2022-01-04]. Dostupné z: <https://www.thebump.com/baby-names>

WEBLIO 英和・和英辞典 [Eiwa waei džiten]. <https://ejje.weblio.jp> [online]. [vid. 2022-01-04]. Dostupné z: <https://ejje.weblio.jp/content/アグラム>